

გაზეთი გაეოღის
1930 წლის 5
ნოემბრიდან

samtredlismacne @ mail.ru

მაცნე

სამტრედიის

N26 (9170)

21 სექტემბერი, 2015 წელი

ფასი 50 თეთრი

ღვთისმშობლის უოზას გილოცავთ!

ულჯევის სტრიქონ-სტრიქონ საჩითხავად გეხდინებოდა იწყება!

4

ვის
აღარ
ვივარტათ,
სად
აღარ
ღავრეკეთ?!

2

5

გვ-15 სკოლას განათლებისა და
მეცნიერების საინიციატივო საზოგადოებრივი
სამსახურის ახალი მომსახურე
მოაკლდა

“ვისი, თქვენ
სამტრედიის
განმარტებთ:
ამ აშენდება...”

2

ვიცნა
ზამთარი
კანს
მეგზავება

“ღვთისმშობლის
მსოფლიო”

3

6

ხუთიდან
ანგაშვუბუკით
ფუნჯისტივისტი
შახსი

ვიდეო ხაზიანი კარს მივხვალა

ადრიაანი შემოდგომის ცხელ დღეებს სხვადასხვა პროექტების დაფინანსებით შესასრულებელი სამუშაოებისათვის იყენებენ სამტრედიამ.

ამას წინათ, სამტრედიის მუნიციპალიტეტის გამგებელი ვალერიანე ფოცხვერია, გამგებლის მოადგილე როსტომ თავაძე, საკრებულოს თავმჯდომარის მოადგილე კობა ძიძიგური მუნიციპალიტეტის მაღალმთიან სოფლებს ეწვევიან და ადგილზე გაეცნენ მიმდინარე სამუშაოებს.

გომის თემში, სოფელ მთისძირში ხდება 1400 გრძივი მეტრი არხის რეაბილიტაცია, მდინარე კაპიტონზე ნაპირსამაგრი სამუშაოები წარმოებს, ტოლების თემში, ქორეისუბანში წყლის სისტემის აღდგენა-განახლების სამუშაოები განაღებულა, გამოჩინებულა, ზანდოს წმინდა გიორგის სახელობის მონასტერში გაზიფიცირება მიმდინარეობს.

სწორედ ამ სოფლებს ეწვევიან მუნიციპალიტეტის თავაკაცები, გაესაუბრენ ადგილობრივებს და თავად გაეცნენ ადგილზე არსებულ ვითარებას.

ჯერ კიდევ მიმდინარე და უკვე შესრულებული სამუშაოების ხარისხით კმაყოფილი არიან ადგილობრივები, მოსახლეობა და მუნიციპალიტეტის თავაკაცებიც. როგორც ამას წინათ ვიწვევბოდით, ააიპ "ინვესტიციებისა და პუბლიკური პროექტების გაერთიანებამ" სამტრედიის მუნიციპალიტეტში, შესაბამისი კატეგორიის ადამიანებისათვის, ეტლები, მშრალი საკვების და ჰიგიენის საშუალებების ამანათები შემოიტანა, პუბლიკური ტვირთის გადმოცემის მეორე ეტაპი 10 სექტემბერს მოხდა.

ამანათები სათნოების სახლის ბინადართა და ინგლუზიური განათლების საჭიროების მქონეთა დღის ცენტრ "ლამპარის" ბენეფიციარებს, ბატონებმა ვალერიანე ფოცხვერიამ, კობა ძიძიგურმა, როსტომ თავაძემ გადასცეს და სამომავლოდაც თანადგომა და ყურადღება აღუთქვას მათ.

ბატონი გიორგი ატაშვილის უწყების მიერ გადაღებული ეს ნაბიჯი ერთგვარად არ გახლავთ, როგორც გვითხრეს, ოქტომბერ-ნოემბერში ეს ორგანიზაცია ამერიკიდან ელის პუბლიკურ ტვირთს, იგეგმება ჩვენს მუნიციპალიტეტში, კიდევ მოხდეს მათი გადაცემა გარკვეული კატეგორიის ადამიანებისათვის. — განუცხადა "სამტრედიის მაგნის" საკრებულოს თავმჯდომარის მოადგილემ, ბატონმა კობა ძიძიგურმა და კიდევ ერთხელ მაღლობა მოახსენა "ინვესტიციებისა და პუბლიკური პროექტების" გაერთიანების ხელმძღვანელს, ბატონ გიორგი ატაშვილს მეტად კეთილი მისისთვის.

ლევან ბაგრაძე

ვის აღარ მივმართით, სად აღარ დავრეკით?!

6060 ნაწილაკები

რაზმადის ქუჩაზე, "ბანკი რესპუბლიკას" და ადმინისტრაციული შენობის წინ დამდგარი მორბილი გუბე მხოლოდ და მხოლოდ იმაზე მეტყველებდა, რომ სადღაც, ამ ტერიტორიაზე მიწისქვეშა მილი იყო დაზიანებული. მთელი დღის განმავლობაში რამდენიმე მონაკვეთზე შადრევანივით ამოდიოდა წყალი, რომელსაც დიდი დაკვირვება არ სჭირდებოდა, შეგეტყო, რომ ქალაქის ცენტრალურ ნაწილში ფეკალური მასა იღვრებოდა. საშინელი სუნი რამდენიმე მეტრზე ვრცელდებოდა, რასაც გამკლავებულ-გამომძვინვარებლის უარყოფითი რეაქციები ახლდა.

"ჩვენი აქ ყოფნა არ ღირს, რამდენიმე წელია, ასეთ მძიმე პირობებში ვვაგდებთ საკანალიზაციო სისტემა, რომელიც ამ ტერიტორიაზე გადის. გვრცხვენია კლიენტების, დაწესებულებების რომ შემოდინან. იძულებული ვართ, პაერი ხშირ-ხშირად გავანიავოთ. ვინაიდან ფენს ის საშინელება შემოაქვს, რასაც შენობაში შემოსვლამდე ვერაფრით ასცდებით". — ერთ-ერთი სოლიდური ობიექტის განაწვევებული ხელმძღვანელი მიგვითხრობდა მდინარესავეთ გამდინარე წყლისაკენ.

რაზმადის ქუჩას, რამდენიმე კერძო ოჯახი და საცხოვრებელი კორპუსები ესაზღვრება. ფეხსაცმლით შეტანილი ან-

ტიანიტარია და ბაქტერიები, საშინელი სუნი მაღალ სართულებზე მცხოვრებ ოჯახებსაც აწუხებს და საფრთხეს უქმნის, თუცა ის, რაც ლიანა შენგელას ეზოს შესასვლელთან ენახეთ, ყოველად შეუგუებელია. სამტრედიამ ცნობილმა პედიატრმა "სამტრედიის მაგნისთან" გაკეთებულ კომენტარში თქვა, რომ ანალოგიურ სიტუაციაში მისი ოჯახი ყოველი გაწვევების შემდეგ დგება: "ფანჯარას ვერ გააღებ, თუცა, საშინელი სუნი ოთახებში მაინც აღწევს. ეზოში ნორმალურად ვერ დაჯდები. ხომ ხედავთ, რა დღეაა ჩემთან შემოსასვლელი. ფეკალური მასით გაჯერებული წყალი მხოლოდ აღწევს. ვის აღარ მივმართით, სად აღარ დავრეკით. ამას წინათ მოვიდა საავარიო ჯგუფი, ჩაატარეს სამუშაოები, მაგრამ გაწვიმდა თუ არა, ისევ ისეთ რთულ სიტუაციაში აღმოჩნდით. დღემდე ვერ გავარკვიეთ, ვისი ბრალეულობაა და ვის უნდა მოვთხოვოთ პასუხი".

გავლენიანი და ავტორიტეტული დაწესებულების მფლობელმა რაზმადისა და რუსთაველის ქუჩების მოსახლეობას ამ კონკრეტულ შემთხვევაში ხელს ვერ აძლევს.

ხუთსართულიან კორპუსში, მე-3 სართულზე მცხოვრები მაია ქართველიშვილი ამბობს, რომ ხუთი წელია, მსგავს სურათს პერიოდულად თავისი აივნიდან უშუბრს. მართალია, მე-3 სართ-

ულზე ცხოვრობს, მაგრამ ფეკალური მასა მის ოთახებამდე აღწევს "დღესაც დავრეკე შესაბამის სერვისცენტრში და დაგვირდნენ, მოვალთ და გავწმინდავთ. მაგრამ ეს ერთგვარად ღონისძიებები, როგორც ვხედავთ, პრობლემას არ ხსნის".

სიტუაციაში უკეთ გარკვევის მიზნით "სამტრედიის მაგნი" იმავე დღეს დაუკავშირდა მუნიციპალიტეტის გამგებლის ინფრასტრუქტურის სამსახურს. შურაბ გოგიას განმარტებით, დაზიანებული საკანალიზაციო სისტემა ადგილობრივ მთავრობას უხერხულობასთან ერთად დიდ უსაიმოვნებასაც უქმნის, მაგრამ სხვის ბალანსზე მყოფი სისტემის მოსაწესრიგებლად ადგილობრივი ბიუჯეტიდან თანხის გამოყოფის უფლებას კანონი არ აძლევს: "ჩვენ, როგორც კი შევამჩნევთ ასეთ სიტუაციას, ვუკავშირდებით წყალმომარაგების კომპანიის ხელმძღვანელობას და ვთხოვთ, მოავარონ აღნიშნული პრობლემა. საერთოდ, როდესაც სამხარეო ადმინისტრაციაში შეხვედრებს ვესწრებოდი ადრეც და ახლაც, ყველა მუნიციპალიტეტს წყალმომარაგების კომპანიათან ანალოგიური პრეტენზიები ჰქონდათ. თხოვნით ხშირად მივმართავთ, რაც შეეხება დავალებას, კერძო კომპანია და დავალებით ვერ ვავალებთ".

ქალაქის ცენტრალურ ნაწილში საკანალიზაციო სისტემის უკონტროლო

ლოლოდ პრობლემას მხოლოდ ამ გზით ვერ მოვაგვარებთ. შეცდომა თავში არის დაშვებული. ჩვენი კომპანია 2010 წელს შეიქმნა. ტექნიკური სამსახურიც მას შემდეგ ჩაერთო პროცესებში. ვერ ვიტყვი, რომ მანამდე არაფერი კეთდებოდა და ქაოსურად მიდიოდა საკანალიზაციო ქსელში ჩართვები. მაგრამ რეალურად დავანახა, რომ ძირითადად კორპუსებისთვის განსაზღვრულ სისტემაზე დააერთეს ობიექტები, რომლებიც

ამ ტერიტორიაზე მომრავლდა და დიდ დატვირთვით მუშაობს. გამოსავალს ერთში ვხედავ, მეპატრონეებმა უნდა მოახდინონ თავიანთი ობიექტების გამწვანება, ცხიმატვირების დამონტაჟება. წყალმომარაგების კომპანია ამ ეტაპზე სხვას ვერაფერს დაგვირდებოდა, გარდა იმისა, რომ ცალკეულ დაზიანებებზე საავარიო ჯგუფი გავგზავნო და გაწმინდითი სამუშაოები ჩაატაროს".

27 სექტემბერს დაეცა სოხუმი ო, აიხსნეთო...

22 წელი გავიდა მას შემდეგ, რაც 300 000 ადამიანი იქცა დევნილად საკუთარ სამშობლოში.

22 წელია, მკერდმოკვეთილ ამორბაღს ჰგავს უაფხაზეთო საქართველო.

22 წელია, ცრემლი არ შრება ომში დაღუპულთა ახლობლების, დევნილთა თვალებზე.

22 წელია, ამოდ ცდილობენ საერთაშორისო ორგანიზაციები, საქართველოს მთავრობა აფხაზეთი სამშობლოს დაუბრუნონ.

22 წელია, უქართველოდ ბინდდება აფხაზეთში.

22 წელია, საქართველოს ტერიტორიის 20 პროცენტი ოკუპირებული, მოსახლეობის 10 პროცენტი კი დევნილია.

22 წელია... ვერც ამჯერად ვიტყვით რაიმე ახალს აფხაზეთთან და დევნილებთან მიმართებაში, თუმცა, თემა დღემდე აქტუალურია.

ვიხსენებთ ცეცხლის აღში გახვეულ სოხუმს, გაგრას... და სინანულით გვეკვება გული.

ყოველი ქართველის გონებაში ხმაინდება ტყეების შემზარავი ზუნუნი, ქვემეხების გრუნუნი.

27 სექტემბერი იყო მაშინ, 1993 წელი, როცა რუსების მიერ გულმცემულმა აფხაზეთმა ვერაგულად მოკლეს აფხაზეთის ავტონომიის თავკაცი ყოფილი მარტავა.

27 სექტემბერი იყო მაშინ, 1993 წელი, როცა 13 თვანი და 13 დღიანი უთანასწორო ომი აფხაზეთის დროებითი დაკარგვით, სოხუმის დაცემით დასრულდა.

27 სექტემბერი იყო მაშინ, 1993 წელი, როცა ქართველ ეროვნულ გმირთა თანაგარსკვლავებს ჩვენი დროის გმირის – ყოფილი მარტავას გვარ-სახელი შეემატა.

27 სექტემბერი იყო მაშინ, 1993 წელი, ჯვართამაღლება, არის ამაში ნიშანდობლივი რამ.

არის იმედი, რწმენა აფხაზეთის დაბრუნებისა, საქართველოს გაერთიანებისა, გაბრწყინებისა.

თავს ვზრით საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისათვის წარმოებულ უთანასწორო ბრძოლებში გმირულად დაღუპულ მამულიშვილთა ნათელი ხსოვნის წინაშე.

გვახსოვს აფხაზეთი! – ბევრი კარგი შვილის გამზრდელი.

ლევან ბაბუჩავა

“დაცხუფეთით მსოფლიო”

ამ სლოგანით, წლებია, 150-მდე ქვეყანაში მიმდინარეობს დასუფთავების აქცია.

2012 წლიდან ღონისძიებაში საქართველოც ჩაერთო. 18 სექტემბერს სამტრედიის მუნიციპალიტეტის გამგეობისა და საკრებულოს თავკაცები შპს და ააიპ-ის თანამშრომლები მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე გავიდნენ და აქციაში მიიღეს მონაწილეობა.

დაბა კულაში, სოფელი ნაბაკევი, ქალაქ სამტრედიის ლაშა თევზაძის ქუჩა... ამ დღეს სწორედ ეს ადგილები მოინახულეს მუნიციპალიტეტის ხელმძღვანელებმა და აქციაში თავადაც მიიღეს მონაწილეობა.

დროულია და მისასალმებელი ეს აქცია. გვინდა ვთხოვოთ თანაქალაქელებს აქციები არაა საჭიროა იმისათვის, რომ საკუთარი სამოქმედო ტერიტორია, უბანი, თემი, სოფელი, ქალაქი მოვუწესრიგოთ. ეს ისევე ჩვენ, ჩვენს მომავალს სჭირდება. – განუცხადეს “სამტრედიის მაცნეს” მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარემ, ბატონმა ნუგზარ ჯამბურამ და მუნიციპალიტეტის გამგებლის პირველმა მოადგილემ, ბატონმა დავით ბახტაძემ.

ლევან ბაბუჩავა

ღვთისმშობლის შობას ბილოცავთ!

ღვთისმშობლის წილხვედრი ქვეყანა საქართველო. აქ ინახება ქრისტეს კვართი – ღვთისმშობლის ხელით მოქსოვილი.

ღვთისმშობელი მფარველობს ჩვენ ერს. საქართველოში მის სახელზე მრავალი ტაძარი და მონასტერია აგებული, ბევრი საეკლესიო დღესასწაული მისი სახელობისაა.

20 საუკუნის წინ, იუდეაში იშვა მარიამი. სიწმინდითა და სიყვითით გამორჩეულები იყვნენ მისი მშობლები.

როცა მარიამი სამი წლისა შესრულდა, მშობლებმა ეკლესიაში მიიყვანეს იერუსალიმში და ღმერთს შესწირეს, აქ იგი 14 წლამდე იზრდებოდა.

რაკილა მარიამს გაუთხოვრობის აღთქმა ჰქონდა დადებული, იგი დაწინდეს 80 წლის მოხუც იოსებზე, რომელიც მეორე მშობლად მოეკვლია მარიამს.

... ამრიგად, აღსრულდა ღვთის განგება, ყოვლადწმინდა ქალწულმა შვა ძე უფლისა – იესო ქრისტე.

21 სექტემბერს ეკლესია ღვთისმშობლის შობას აღნიშნავს, ამ დღეს ყველა მოქმედ ტაძარში შესაბამისი ღვთისმსახურება აღევლინება. ღვთისმშობელმა დაგვიცვას და გაგვაძლიეროს.

ლევან ბაბუჩავა

“ღმი ღმის ახუნებს... ისევ მავსალაზი!”

ვახრაიკვარა ჩუზო ჭეიშვილი

წერილს ორი სათაური აქვს, კინოფილმ “ცისფერი მთების” ერთ-ერთი პერსონაჟის ნაწარმოების მსგავსად. “ტაინსმანის” ავტორი მკითხველთა ნაკლებობას ნამდვილად უწიოდა, რეზო ჭეიშვილი, ამ თვალსაზრისით, განებავრებულ მწერალთა შორის იყო. სქელტანიან წიგნად აიგნებდა ფრთიანი ფრაზები მისი შემოქმედებიდან. საზოგადოების დიდი სიყვარულის ნიშანია ყოველივე.

ხმამაღლა არასდროს საუბრობდა, არც მისი რომანები და ნოველები ხმაურობდნენ. ჭეიშვილი წერდა, იუმორის, სატირის, გროტესკის, სარკაზმის მიღმა კი ადრესატები თავად პოულობდნენ პროტოტიპებს.

დავუბრუნდეთ “ცისფერ მთებს”. როგორი მძაფრია რეალობის შეგრძნება, თან რა ოსტატურად შენიღბული. ალევოიულობა გეკარნახობს და ბზარული რეჟიმის შლის მოახლოებას. – განა გამოეპარება მწერლის გონივრული ჩანაფიქრი ცენზურას?! განა ვერ ამოიფიქრებ ტექსტს მიღმა ნაფიქრი?! – არა, მათთვის ყველაფერი ნათელი იყო, თუმცა მხელად უარსაყოფი. წიგნის თაროებზე ახალი მოთხრობის გამოჩენის შემდეგ ეკრანზე გაცოცხლდნენ უპერსპექტიუო დაწესებულებებში “მომუშავეები”.

მწერალმა კვლავ გაიმარჯვა, უწმინდურობის წამლეკავი ვეება ცრემლით ჩამობანა მანქანით სახე. ასეთი იყო რეზო ჭეიშვილი, “სეკიანი სიცილის დიდოსტატი”, როგორც მას უწოდეს გარდაცვალების შემდეგ.

მრავალს დასწევია გული მოულოდნელი წასვლით. განსაკუთრებით მათ, ერთად რომ გაატარეს ათწლეულები. ბევრი რამ გამოიარა აღიარებამდე.

“რეზო ჭეიშვილი ლიტერატურულ სამყაროს 1958 წელს მოეკვლია, როდესაც თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ალმანახ “პირველს სხივში” გამოქვეყნდა მისი პირველი მოთხრობა. წა-

საცენარო-სარედაქციო კოლეგიის, მწერალთა შემოქმედებითი გაერთიანების, საქართველოს მწერალთა კავშირისა და პრეზიდენტის წევრი, მესამე მოწვევის პარლამენტის დეპუტატი.

ქართული პროზის საგანმანათლებლო ბინა მის “მუთხე სიმფონიას”, “ქარების დაბრუნებას”, “ყაჩაღებს”, “ჭეიშვილის” კუდიან ვარსკვლავს...”

დიდი კლასიკოსის მეკვიდრედ სამართლიანად მოიაზრებდნენ კიდევ. – განვლილმა დრომ ცხადზე ცხადი გახადა, რომ რეზო ჭეიშვილი ჭეშმარიტი სულიერი მედიადრე გახლდათ დავით კლდიაშვილისა; ჭეიშვილის ნაკაღმარის ის ჯადოსნური თვისება გააჩნია, რომ უკიდურეს გაჭირვებაში ჩავარდნილ თანამომხეს შეეძლო მოპვაროს, სიცოცხლის ხალისი დაუბრუნოს.

მშობელი მხარის, კერის ერთგული დარჩა მწერალი, სულის გაუხეშებაში გამეცადინებულ დედაქალაქს განერიდა და ქუთაისში ჰპოვა სამუდამო სამყოფელი. გარდაცვალებამდე ერთი დღით ადრე, 82 წლისა უკანასკნელად გაუსეირნა ქუთათურთა მოსაფერებლად; უთქვამს, სიკვდილს ჯერ არ ვაპირებ, მაგრამ აქ მინდა დავიმარხო. დანაბარების ასრულება ადრე მოუხდათ. რუსთაველისა და სახელმწიფო პრემიების ლაურეატი, ღირსების ორდენის კავალერი, მწერალი რეზო ჭეიშვილი ქუთაისის საზოგადო მოღვაწეთა პანთეონში დაკრძალეს.

ლევან ბაბუჩავა

აღზევების სტრუქტურა-სტრუქტურა საკითხად მეცადინეობა იწყება!

თბილისის გაგონაშვილი

თავგანწირვით აწვიმა მთელი დამე წყალს მონატრებულ მიწას. მაინც გადაწყვიტა დრუბელი დიღას შემოდგომამაშპარებულმა მხემ. გამოიდარა და მერე როგორ...! დრუბლები გაიფანტა და ათასი ფერით აივსო ეზო და სახლი. აახშიანა, აახმაურა ცა და ჰაერი. გახსნა ბაგე და გული დიმილისა და იმედისთვის. სასწავლო წელი დაიწყო ახალი წარმატებების მისაღწევად, მეცნიერების მწვერვლების დასაპყრობად, ცოდნის საოცარ სამყაროში გზის გასაკვალავად.

ალიონს აპყვენენ და ზურგზე მოკიდებული სასკოლო ჩანთით მშობლიურ სკოლას მიაკითხეს ზაფხულის მზეგადაკრულმა აღსაზრდელებმა. გაოცებული, ცრემლიანი თვალები შეანათეს მათთვის ახალ სამყაროს ჯერ ისევე დედის კალთას ჩაბლაუჭებულმა პირველკლასელებმა. მომავლის რწმენა ახალგაზრდული თავდაჯერებულობით შეაგებეს საკლასო ოთახებში მომლოდინე მერხებს უფროსკლასელებმა. პრობლემები პრობლემებად რჩებოდა სკოლის კარს მიღმა, მაგრამ ქვეყანა მაინც ქვეყნობდა და ხვალინდელი დღის აღზევების სტრუქტურა-სტრუქტურა საკითხად მეცადინეობას იწყებდა.

მასწავლებელი კი, მასწავლებელი ყოველთვის მასწავლებელია. ყველა ასაკში, ყველა დროს მოწინააღმდეგე მის ნახვას და ბავშვობის ანცი დღეების სასიამოვნო მოგონება სკოლის ეზოს, ყოველთვის ფართოდ რომ უღებობს ჭიჭიარს ყველა ნამოწაფარს.

ის დღე და დღა ყველა სკოლაში საზეიმოდ იყო. მისასაღებებელი სიტყვა ითქვა. სკოლების დირექტორები, პედაგოგები, მოსწავლეები, განსაკუთრებით პირველკლასელებს მიესალმნენ, მეთორმეტეკლასელებს გზა დაულოცეს. წარჩინებულები სახალხო დაჯილდოვებს. სახელმწიფო პიშინის ფონზე საქართველოს დროშა აფრიალდა მხესთან ახლოს. "ორ ზღვას შუა ძველისძველად", "მერად მინდა მკერდში გული", "ყველა ჩემი სამშობლოა", "კენჭით ბიჭი ვიზრდები", "ეს წიგნი ერის ბურჯია", "კართან დედა მელოდება, ამაყი და მომღმირი"... გართი მუხლი აპკობდნენ სამშობლოს მთასა და ბარს, საკუთარ მოსწავლეობას პატივს, პირველკლასელები და ამ პირველი ლექსებით მომავალი წარმატებების ფიცს სდებდნენ.

ეჭრის საჯარო სკოლის შემთხვევაში, ნამოწაფარი მუნიციპალიტეტის გამგებელი იყო. მშობლიურ სკოლას პირველი რიგში მიაკითხა. უკვე მოსწავლე აღარ არის, მაგრამ ვალერი ფოცხვერია ყოფილ პედაგოგებს მოწინააღმდეგე, თანასოფლელების, თანაკლასელების, მეგობრების შვილებს, მშობლებს დიმილით ულოცავდა ახალი სასწავლო წლის დაწყებას. იმ სკოლაში კი, ახლებური ნიღბის მიუხედავად, ყველაფერი ძველებურად გახლდათ. მშობლიური სკოლის ეზოში ყოველთვის პატარა ხარ და ისეთი ლაღი, სკოლის ფორმიანი რომ იყავი.

ეჭრის საჯარო სკოლის დირექტორი მიხეილ კობახიძე მასწავლებლებს მიმართდა, რომ "გასულ წელს კურსდამთავრებული 4 მეთორმეტე კლასელიდან, სამი სტუდენტი გახდა. ახალი სასწავლო წლისთვის სკოლის ძალებით გარემონტდა ქიმიისა და ფიზიკის კლას-ლაბორატორიები. სკოლას პარტნიორობას უწევს არასამთავრობო ორგანიზაცია "თბილისის მონარტა სახლი". მათი მეშვეობით სწრაფი კვების სახით ჩვენს მოსწავლეებს ერთჯერადი კვება უფასოდ აქვთ. წელს გაიზარდა კვების რაციონი. ამ ორგანიზაციამ სკოლის ყველა საკლასო ოთახის ელექტროფიციერება მოახდინა. გარდა ამისა, სკოლის ბიბლიოთეკას მხატვრული და სამეცნიერო ლი-

ტერატურა საჩუქრად გადმოსცეს. გვაქვს სახალხო, სკოლა ეწრის თემის სამუხანს ემსახურება. სასკოლო აუტობუსი ერთ უბანში დადიოდა მხოლოდ. ამიერიდან ის ორიც დამატა და იგი ყველა მოსწავლეს მოემსახურება. გვაქვს არაერთი წარჩინებული მოსწავლე და სერთიფიცირებული მასწავლებელი. ერთი სიტყვით, მზად ვართ მოსწავლეზე ორიენტირებული წარმატებისთვის."

საკუთარი სკოლის შემდეგ, მუხობე-

ლი სოფლების სკოლებსყენ, იანეთისა და დიდი ჯიხაშისყენ გაემგზავრა ვალერი ფოცხვერია. იანეთის საჯარო სკოლაშიც მარშანდელი კურსდამთავრებულების სტუდენტობით ამაყობდნენ. სკოლის დირექტორის რანგში პირველი სასწავლო წელი იყო მარინა დარსაველიძისთვის. წელს აქ 9 პირველკლასელი მიუჯდებოდა სკოლის მერხს. "ულოცავ ყველა მათგანს ცხოვრების ახალ ეტაპზე გადასვლას. წარმატებები მოუტანოთ სკოლისთვის, ქვეყნისთვის და საკუთარი თავისთვის. რაც შეეძლება იანეთის საჯარო სკოლას, საკუთარი მოვალეობების შესრულებას ისეთივე წარმატებით გაგვარებულად, როგორც ეს აქამდე იყო." - აღნიშნა მან.

იანეთიდან დიდი ჯიხაშისყენ აიღეს გემი მუნიციპალიტეტის გამგებელმა და საკრებულოს ინფრასტრუქტურის კომისიის თავმჯდომარე მერაბ უდრელოძემ. მუნიციპალიტეტის ერთ-ერთ დიდ სოფელში სამი საჯარო სკოლა მოინახულეს. დიდი ჯიხაშის ის ადგილია, ბევრი ტემპირიტი მამულიშვილი რომ აღზარდა ქვეყნის მეჭირნახულედ. ამ დიდი სოფლის პირველ საჯარო სკოლაში მამა მატათასთან (ბერიძე) ერთად წაკითხული ლოცვით დაიწვეს სასწავლო წე-

ლი. დიდი ნიუ ნიკოლაძის სოფელში წარმატებული სკოლები გასაკვირი არავისთვის უნდა იყოს. ამიტომაც, დიდი ჯიხაშიის პირველი საჯარო სკოლის დირექტორს, მანანა ხახალაის თავმოსწავნიბელი ბევრი ჰქონდა: "გასულ წელს 13 კურსდამთავრებულიდან თითქმის ყველა სტუდენტი გახდა. ხუთი მედალოსანი გვყავდა, ოთხი ოქროსი და ერთი ვერცხლის. ხუთივემ გრანტი მოიპოვა. სამი სახელმწიფო უნივერსიტეტის სტუდენტი გახდა. აქედან ორს 50, ერთს კი 70%-იანი გრანტი აქვს. ორი სამედ-ციანო უნივერსიტეტის სტუდენტია 70%-იანი გრანტით. განსაკუთრებით აღვნიშნავ, რომ გრანტი საბუნებისმეტყველო საგნებით, ფიზიკა და ბიოლოგიით მიიღეს. სხვა, უფრო დაბალი რანგის სასწავლებლებში 100%-იანი გრანტები ექნებოდათ. კიდევ ერთიც, ქართულ ენასა და ლიტერატურაში ყველა ჩვენმა კურსდამთავრებულმა ძალიან მაღალი ქულა მიიღო. არც ერთი მათგანი 50 ქულაზე ქვემოთ არ ჩამოსულა. მოგეხსენებათ, წელს ქართულის ბარიერი დაწვეული გახლდათ და ჩვენმა ერთმა მოსწავლემ 73 ქულის აღება შესძლო. ინგლისურ ენაში 94 ქულიანი აბიტურიენტი გვაყავდა."

წელს 21 პირველკლასელი ეყოლება დიდი ჯიხაშიის პირველ საჯარო სკოლას. აქედან ორი, მასთან ინტეგრირებულ ყაზბეგის არასრულ სკოლაში ისწავლის. სკოლის ადმინისტრატორი ელგუჯა მუქერია ამ პატარა სკოლაზე საუბრობდა. მის 47 მოსწავლეს და მშობლებს ესაუბრობდა. წელს ყაზბეგის არასრულ საჯარო სკოლა ორ პირველკლასელთან ერთად შეიდ მეცხრეკლასელს შეჰმატებს დიდი ჯიხაშიის პირველი საჯარო სკოლის მოსწავლეთა რიცხვს.

მესამე ნინოშვილის უბნის არასრული საჯარო სკოლა გახლდათ, რითაც დიდი ჯიხაშიში სტუდენტთა დაასრულა გამგებელმა. სკოლის დირექტორი ციციანი ვაჟაიძე პირველკლასელებთან შეუძღვა სტუდენტებს. აქაც, ისე როგორც ყველგან, მორცხვად დაუქნის გამგებელს თავი, დახმ, კარგად ვისწავლით.

და გომი, დიდი ჯიხაშიის მსგავსად მთელი დიდი თემი სამტრედიის მუნიციპალიტეტში. უფრო ნალისტებმა წინასწარ ვიცოდით, მივდიოდით სოფელში, სადაც წელს სკოლის მერხს გიორგი მარგველაშვილი მიუჯდა.

არა, ბატონი პრეზიდენტი, რა თქმა უნდა, არა, მაგრამ თუ დღემთელი გიორგი მარგველაშვილი შეიძლება პრეზიდენტი გახდეს, რატომაც არა გომელიც, მისი სახელმოზიარე, იქნებ, მასავით წარმატებული ადამიანი გაიზარდოს. პოდა, გიორგი მარგველაშვილი დაბლა გომის საჯარო სკოლის მოსწავლეა. მისი სკოლის დირექტორი ომარ ჩაჩუა ამ დამთხვევაზე დიმილით საუბრობს. იმასაც ამბობს, რომ "მარშანდელი კურსდამთავრებულებიდან ხუთი სტუდენტი გახდა. ორი 50%-იანი გრანტით, ერთიც სახელმწიფო დაფინანსებით. იმდენად კარგი მეთორმეტე გვაყავს, წარმატებებს სამომავლოდაც ველოდებით."

გომის საჯარო სკოლის სპორტულ სტადიონზე სპორტის გაკეთილი ტარდებოდა. სტუდენტები მაშინ მივიდნენ. მიხლისთანავე პირველკლასელები მოვითვის. უფროსი კლასები აღარ მოაქცინეს სტუდენტობით. ლექსებით თითქმის ყველამ წაიკითხა მათ პატივსაცემად. ერთ-

მა დაიწყო და... გასწავლენა თანაკლასელებმა. ატირდა ბაფთიანი გოგონა, თუმცა მას ლექსი წაკითხულად მაინც ჩაეთვალა. ეზოში გამოვიდნენ, და... სკოლის დირექტორი მაცვალა არაბიძე გული-სტიკივლით აღნიშნავდა, რომ სკოლის ინფრასტრუქტურის ხელის შევლება არ აწყენდა. "ჩემი სკოლის ბევრი აღზრდილი მუნიციპალიტეტის პასუხისმგებელი პირია. ყველას ვსაყვებლობ, მეტი ყურადღება მიაქციონ მშობლიურ სკოლას." მუნიციპალიტეტის გამგებელი მას პრობლემების მოგვარებას დაჰპირდა. კორმდლის საჯარო სკოლა ხაერმ-

სასწავლო წლის დაწყებას, ყველას, პედაგოგებს, მოსწავლეებს, მშობლებს. წარმატებული ყოფილიყოს იგი არა მარტო მათთვის, ვინც წიგნებით ხელში მიუხსდნენ მერხებს, მთელი ქვეყნისთვის, საქართველოსთვის." ის, რომ გამგებელი ახალ სასწავლო წელს სოფლის სკოლებში შეხვდა, სოფლებისადმი განსაკუთრებული ყურადღებით ახსნა: "მეტი ყურადღება უნდა დაეთმოს სოფლებს. დაცლილია სოფლები, ამას ვამწუნებ. სკოლის კონტინგენტსაც, სამწუხაროდ, ეტეობა ეს. არავის გაუკვირდება, რომ, პირველ რიგში, მშ-

ნობლად გაუმჯობესებული ინფრასტრუქტურით დახვდა სტუდენტებს. ესეც რომ არ იყოს, მის დირექტორს, შორენა გიორგაძეს სასაუბროც ბევრი ჰქონდა კურსდამთავრებულითა მიღწევებზე: "მარშანდელი 17 კურსდამთავრებულიდან 11 სტუდენტი გახდა. ერთმა მათგანმა ინგლისურ ენაში 99 ქულა აიღო. ორი 50 და ერთი 70% გრანტით მიხვდა უმაღლეს სასწავლებლებში, რამდენიმე უფასო ფაკულტეტზე ისწავლის. წელს სკოლას 14 მეთორმეტეკლასელი დაასრულებს." პირველ კლასში კი ოთხი, სამი ვაჟი და ერთი გოგონა შევიდა კორმდ-ალიში. გამგებობის ადმინისტრაციის უფროსი, გომის მკვიდრი, ბუენ გვეგშიძე ვარაუდობდა, რომ "ერთადერთი გოგონა დედოფალივით ეყოლებათ თანაკლასელ ვაჟებს."

მუნიციპალიტეტის გამგებელთან ერთად ყველა თემში გამგებლის წარმომ-

ობლიური სკოლა მოვინახულე. ეს ასეც უნდა ყოფილიყო. თუმცა ქალაქის და სოფლის რა მოსაზარია, გაგნაწილით და ქალაქის ყველა სკოლაში გამგებლის მოადგილეები, გამგებობის სხვადასხვა თანამშრომელი, სამსახურების უფროსები იყვნენ სტუდენტად. ახალ სასწავლო წელს მუნიციპალიტეტი საკმაოდ მომზადებულად შეხვდა. სამწუხაროდ, ყველა სკოლაზე ვერ ვიტყვით ამას, გომის სკოლის დირექტორის სამართლიან კრიტიკას ვლებულობთ და ახლო მომავალში ამ პრობლემის გამოსწორებაზე ვიზრუნებთ."

წელს პირველად, ყველა სოფლის სკოლის ყველა პირველკლასელმა ლამაზ აბგაში ჩაწვობილი საკანცელარიო ნივთები მიიღეს საჩუქრად მუნიციპალიტეტის გამგებობისგან.

"ბედი იმისია, ვინც ძლიერია. ძლიერი კი მართლმცოდნე კაცია." - ილია ჭავჭავაძის ეს სიტყვები ყველა ეპოქის ეხმანება. უფრო სწორად, ყველა ეპოქაში ასე უნდა იყოს. არის თუ არა, ეს სხვა საქმეა, რადგან ყოველდღიურობა სხვანაირად "დალაღებს", წუთისოფელით ძლიერებისთვის ყველაზე ნაკლებად ცოდნა გამოიღებს საჭირო. ჯოჯოხეთს რომ ანათებს, იმ მამონის ძლიერებას რეალობაში ვერაფერ ჩაგრაგვს, პირიქით. და ამიტომ, მცოდნე კაცი არავის უნდაო, სამწუხაროდ, სულ უფრო ხშირად გაიგონებთ გულისტიკივლით ნათქვამს. "პატრონი" რომ საჭიროა, ესეც რეალობას მისადაგებული გამონათქვამია. თუმცა რაღა თანამედროვეობის, ასე იყო, ასე არის... არა, ამ წერილში ამბავი წერა არ შეიძლება! იმ დღის განწყობას მაგალითის ძალა აქვს და ხმამაღლა ვთქვით: "სწავლა სინათლეა, უსწავლეობა სიბნელი!" თუ სასწავლო პროგრამაში არ არის, "ყინვა და პატარა მოწაფე" გავაზუთინოთ შეიღებს და განათლებული მომავლის, განათლებული კაცის დაფარვის იმედად დავრჩეთ!

დაგენლები და მათორიტარი დეპუტატები ესაუბრობდნენ მოსწავლეებს და პედაგოგებს. ცოტანი არ არიან ისინი, ვის მეხსიერებაშიც სწავლის დაწყება პირველ სექტემბერთან ასოცირდება. იმ დღესაც დიმილი ერთვოდა მილოცვას, "პირველ სექტემბერს გილოცავთ თოთხმეტ სექტემბერს"-ო. ვალერი ფოცხვერიამაც ასე დაიწყო: "გილოცავთ პირველი, უკაცრავად, 14 სექტემბრის მოსვლას, ახალი

იმიდი, პოპულარი თაობა რომ ჰქვია

თაბაგაზუნაშვილი

სამტრედიის საკრებულოს თავმჯდომარე, საკრებულოს წევრები, საკრებულოს განათლების, კულტურის, სპორტის და ახალგაზრდულ საკითხთა კომიტეტის თავმჯდომარე ბადრი შენგელაია კულაშის, ჭაგინის, მელაურის და ღანბანის საჯარო სკოლების სტუმრები იყვნენ ახალი სასწავლო წლის პირველსავე დღეს.

სასიამოვნო მოგონებთა სკივრი არ იხურებოდა. მელაურის საჯარო სკოლაში განწყობა განსაკუთრებით ამაღლებული იმითომ ჰქონდათ, რომ ელოდნენ სტუმრად მისულ მასპინძელს, ადამიანს, რომელსაც ამ სკოლასთან პედაგოგიური გამოცდილება და დირექტორის 14 წლიანი პასუხისმგებლობა აკავშირებს. იგი საკრებულოს დღევანდელი თავმჯდომარე გახლდათ. დიახ, ნუგზარ ჯამბურია იმ სკოლაში მივიდა, სადაც გაატარა წლები, რომლებზეც ხშირად საუბრობს. ყოველ მის ფრანს ეტყობა, რომ ძალიან ენატრება მისი ძირითადი საქმიანობა, საკუთარი პროფესია, ენატრება მოსწავლეებით სავსე საკლასო ოთახი და ცარცი თანაკლებულ დაფაზე მიწერილი ფიზიკის ფორმულები. "აქ ჩემთვის ყველაფერი ახლობელია." - ვერ ფარავდა განცდებს იგი. სკოლის დირექტორი ნინო ნიკოლოშვილი პირველკლასელების საკლასო ოთახში შეუძღვა საპატიო სტუმრებს. ისევე როგორც ყველგან, აქაც "ნოუტბუქები" და ადგილობრივი ხელისუფლების საჩუქრები გადაეცათ პირველკლასელებს. ჭაგინის არასრულ საჯარო სკოლაშიც, სხვა სკოლების დარად, განწყობა საზეიმო იყო. განსაკუთრებით ფერადი და ლამაზი პირველკლასელებისთვის განკუთვნილი საკლასო ოთახი გახლდათ.

მათთვის პირველი შთაბეჭდილება დაუფიქრებელი რომ ყოფილიყო, ძალიან მოინდომეს ამ სკოლის შესწავლა. სკოლის დირექტორი ნათელა შენგელაია სკოლის საჭირობით საკითხებზე საუბრობდა სტუმრებთან და იმ მოსწავლეებით იწონებდა თავს, ამ სკოლაში დღესეული საძირკველი რომ ჩაუყარა ცოდნის მიღებაში. ღანბანის საჯარო სკოლაში დირექტორის, გონა დანელიას შეხვედრაში ყოფნის გამო, მისი მოვალეობის შემსრულებელი, ქეთევან დარსალია შევეება სტუმრებს. აქაც მილოცვით, ღონისძიებით და დიდი სიყვარულით დაიწყო ახალი სასწავლო წელი, რომლის განაწინარეობა კვლავ ელიან. "შხოლოდ განათლებაშია ჩვენი ქვეყნის ხსნა. ღმერთმა გვიმარჯვლოს ის იმიდი, განათლებული თაობა რომ ჰქვია. დიდი პატივია ჩემთვის თქვენთან ერთად ყოფნა. ვილოცავთ ახალი სასწავლო წლის დაწყებას და გისურვებთ, ყოველთვის წარმატებები მოუტანოს მას, სწავლის პერიოდშიც და მისი დასრულების შემდეგაც." - ამ სიტყვებით ნუგზარ ჯამბურია, მუნიციპალიტეტის საკრებულოს თავმჯდომარე, ახალი სასწავლო წელი მიულოცა სამტრედიას. ყოფილმა პედაგოგმა, საკუთარი პედაგოგიური გამოცდილებით, ამ რთულ და საპატიო პროფესიაზე ისაუბრა.

მე-15 სკოლას განათლებისა და მსოფლიოს საინიციატივოს სერტიფიკატები და გაცემის დასრულება

ნოდარ ჯამბურია

მე-15 საჯარო სკოლაში 2015 წლის 14 სექტემბერს 43-ე სასწავლო წლის დაწყება აღნიშნა.

ახალი სასწავლო წლის დაწყებას სკოლა სარემონტო სამუშაოებით შეხვდა. მიმდინარეობს სასწავლო დაწესებულების ეზოს პერიმეტრის შემოღობვა რეინაბულების დეკორატიული კონსტრუქციით. სამუშაოთა დირექტორმა 179 000 ლარი შეადგინა.

გიორგი მემშვილი: "შემოდგომა, სავარაუდოდ, მიმდინარე თვის ბოლოს დასრულდება. ამის შემდეგ ტენდერი გამოცხადდება სპორტულ დარბაზზე. ვნადა, მას კაპიტალური რემონტი ჩაუტარდეს და მოეწყოს ახალი სპორტული ბაზა თანამედროვე აღჭურვილობით. გვაქვს სურვილი, მე-15 საჯარო სკოლაში გავიძინოთ აუზი, სადაც ბავშვებს სამუშაოები მიეცემათ, ფიზიკურად გააძლიერდნენ".

მე-15 საჯარო სკოლაში მოსწავლეებისათვის სიურპრიზი აღმოჩნდა 14 სექტემბერს მათ სასწავლო დაწესებულებაში საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების მინისტრის მოადგილის, ლია გიგაურისა და ინტელექტუალური განათლებისა და განვითარების სამმართველოს უფროსის, ეკა დგებუაძის მოწვევით. მათთან ერთად იმ დღეს იმყოფებოდნენ სამინისტროს ინფრასტრუქტურის დეპარტამენტის წარმომადგენლები. სამტრედიის რესურს-ცენტრის უფროსის მოვალეობის შემსრულებელი ელენე ბოხუა.

მინისტრის მოადგილე ადგილობრივ გაეცნო მშენებლობის მიმდინარეობას. გიორგი მემშვილისაგან მოისმინა სხვა სამუშაოების, კერძოდ, სპორტული დარბაზის რემონტის აუცილებლობა, რაზეც ლია გიგაურმა დაპირება მისცა.

სტუმრებმა შენობა გულდასმით დაათვალიერეს, ახალი სასწავლო წლის დაწყება მიულოცეს მოსწავლეებსა და პედაგოგებს, მთავრობასთან და კოლეგებთან უშუალო, გულთბილი დიალოგი გამართეს. გადადიეს სამახსოვრო სურათები.

აღსაზრდელებს თხოვნით სტუმრები საძინებლებშიც შევიდნენ, რომლებიც მოსწავლეების სურვილითა და გემოვნებით, მათვე ხელებით იყო მოწყობილი და მოხატული. მოხილულნი დარჩნენ გამოფენით, სადაც მე-15 საჯარო სკოლის ახალგაზრდების ნამუშევრები იყო წარმოდგენილი. ხუთთა და აკვარელით შესრულებული ტილოები და ქვები აქაური ბავშვების განწყობას გამოხატავდნენ. ლია გიგაური დაინტერესდა გამოფენით, მოკითხა პიროვნება, ვინც მთავრობასთან ამ მიმართულებით მუშაობს.

ლია გიგაურის გაკვირვება გამოიწვია იმან, რომ პროფესიონალი შემოქმედის ნაცვლად ხელში უფროსი ადამიანი, ხათუნა სანადირაძე შერჩა. მე-15 სკოლაში მისი პირადი ნამუშევარი "ბუნების პეიზაჟი" აჩუქა. მასპინძლებს საიამოვნოდ დარჩათ ის ფაქტი, რომ ლია გიგაური 2014-2015 სასწავლო წლებში მე-15 საჯარო სკოლის ყველა წარმატების საქმის კურსში იყო. მინისტრის მოადგილე მე-15 სკოლაში დაპირდა, რომ სამინისტროსაგან ხელშეწყობა არც მომავალში მოკლებულია.

სახსნაფლო წელი დაიწყო

ისევე ახმაურდა ქუჩები, ახალი სასწავლო წლის დაწყებას ერთობ მომზადებული შეხვდა ქვეყანა.

ნატრებული კედლები, ამხანაგები, პედაგოგები ელოდათ მათ.

და კვლავ ჩამოვალთო, ანუგემეს ბებია-ბაბუა.

საქართველოს მასშტაბით ასობით სკოლას ჩაუტარდა სარეაბილიტაციო სამუშაოები, აშენდა ახალი სკოლები. ხელისუფლებამ, არასამთავრობო და საქველმოქმედო ორგანიზაციებმა საჩუქრებით გაანებივრეს პირველკლასელები და არა მარტო ისინი. პრეზიდენტმა, პრემიერმა ახალი სასწავლო წლის დაწყება მიულოცეს მოსწავლეებს.

მუნიციპალიტეტის თავკაცებმა სკოლები მოინახულეს, პედაგოგებს, მოსწავლეებს სასწავლო წლის დაწყება მიულოცეს და წარმატებები უსურვეს. ლუკა და ღანა შანიძეები დაბა კულაშის საჯარო სკოლისაგან მიიქმარდნენ, ამავე სკოლის მეთათვ კლასელია რევაზ დირდალაძე.

ერთი სიტყვით, ლამაზი სანახავე იყო 14 სექტემბრის დღია სამტრედიასში. უხაროდნ სწავლის დაწყება ნანა და რამაზ ქოიავეებს, მართეული ბეჭეტი სწავლას, კარგ ქართველობას გვაპირდებოდა.

დილიდანვე გამოცოცხლდა სამტრედიის ქუჩები, სკოლისაგან იჩქაროდნენ მოსწავლეები, მონატრებული კედლები, ამხანაგები, პედაგოგები ელოდათ მათ.

მესამე საჯარო სკოლის წარჩინებული მოსწავლეები არიან მიხეილ და მარი თევზაძეები. ანა და გიორგი ნიჟარაძეებმა, ალექო ნინუამ ზაფხული ბებიათნამ სამტრედიასში გაატარეს, დაიწყო თუ არა სასწავლო წელი, მშობლიურ აჭარას მიაშურეს, სასწავლო წელი დასრულდება

ახალი სასწავლო წლის დაწყება ერთობ მნიშვნელოვანი აღმოჩნდა და წარმატებული "სამტრედიის მაცნეს" მეთხველათვის კარგად ნაცნობი უკვე სტუდენტების, პირველკურსელების ზიო ჯინჯარაძისა და ანრი წაქაძისათვის. ზიო სულხანსაბას სახელობის, ხოლო ანრი ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტში დაუვლბებიან მეცნიერების საფუძვლებს. "სამტრედიის მაცნე" კი ისეთივე ერთგულებით გააგრძელებს მათზე წერას, როგორც ყოველთვის.

ელმწიფო უნივერსიტეტში დაუვლბებიან მეცნიერების საფუძვლებს. "სამტრედიის მაცნე" კი ისეთივე ერთგულებით გააგრძელებს მათზე წერას, როგორც ყოველთვის.

დაიწყო ცოდნის ძიებით აღსავსე ახალი 2015-2016 სასწავლო წელი!

ლევან ჯამბურია

მეხს ომი ჰიველიცხელი მოუჭდა

ნათია ნაცვლიძე

სოფელი ნიგორზღვა მდებარეობს იმერეთის სამხრეთ მთისწინეთში. ქალაქ სამტრედიიდან 10-12 კილომეტრის მანძილზე. ზღვის დონიდან – 120 მეტრზე. პავა ტენიანი, სუბტროპიკულია. სოფელს ირგვლივ ტყე არტყია. ხის ჯიშებიდან გაურცელებულია: აკაცია, რცხილა, წიფელი, ნეკერჩხალი, მუხა, წაბლი, თელა, თხმელა. ფაუნადან – კურდღელი, ტურა, მარვი, ზღარბი, კვერნა, იშვიათად ციცი. ბოლო წლებში განხდა მგელი. ბუნებრივი სიმდიდრიდან აღსანიშნავია კირქვის და ქვიშაქვის კარიერები. სოფელი მესწრულ ზონაში მდებარეობს. სოფლის მოსახლეობის საცხოვრებელი სახლები, საკარმიდამო ნაკვეთები და კომუნიაკაციები ძველმეწრულ საფეხურებზე და წყალგამყოფებზე არის განლაგებული.

სოფლის ძირძველი გვარებია: თარგამაძე, დორდალაძე, გავუა, ქორიძე, ჩხაიძე, ზამბახიძე, ძიგუა, კაკვაძე, ტონია, შანიძე, კალოიანი, არდიშვილი.

1962 წლის აღწერით სოფელში 192 კომლი ცხოვრობდა 866 მცხოვრებით. წლებიდან მონაცემებით კი, პირველ და მეორე ნიგორზღვაში 191 კომლია. ამომრჩეველი რაოდენობა 400-ს აღწევს.

ნიგორზღვა მოსახლეობისაგან დაცლილი ქართული სოფლების მწკრივში დგას, ახალგაზრდობის ყრამული ზაფხულში თუდა აღვიძებს სოფლის ორღობებს. ზამთარში სოფელი უმძიმესი სანახავია – სანატრულია სახურავიდან ამოსული კვამლის ხილვა. ასევე ემოციის გარეშე ვერ ჩაუვლი კონტრადიქციულ მიტოვებულ სახლებს, გარდაცვლილი ადამიანებით რომ დგანან. პოეტის გულამოსკენილი სიტყვები გაახსენდება ამ დროს ადამიანს: “სახლმა მექვიდრე ვერ იყოლია, ფუჭი გამოდგა ჯაფა ბებრული, მე ის პატარა ციხე მგონია, მტრისთვის უომრად ჩაბარებული”.

მართალია, სოფელი დიდი ხანია დაიშვლა ბუნებრივი აირის მიღებით, მაგრამ ვერ კიდევ ვერ ხერხდება მოსახლეობისთვის ბუნებრივი აირის მიწოდება, მხოლოდ მესწრულში მდგომარეობა არ განაპირობებს სოფლიდან მძაფრ მიგრაციას. მოწვევნიერებელი გზებიც სოფლის ერთ-ერთი პრობლემაა. განსაკუთრებით მძიმე მდგომარეობაა სკოლაში. სკოლა მოსწავლეების ნაკლებობას განიცდის. შობადობის მაჩვენებელი სოფლად დაბალია, პრობლემას ისიც ქმნის, რომ ვისაც შესაძლებლობა აქვს, თავისი შვილი სასწავლებლად ქალაქში მიჰყავს. საბედნიეროდ, განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო უზრუნველყოფს ყველა მოსწავლის სკოლიდან სახლში და პირიქით ტრანსპორტირებას, ძლიერი პედაგოგიური კადრები და ეს კომფორტი საკმარისი უნდა იყოს საიმისოდ, სკოლამ მოსწავლეები მოიზიდოს, თუმცა...

ნიგორზღვის საჯარო სკოლა 9 კლასიანია. დღეის მონაცემებით აქ 16 მოსწავლე ირიცხება. სკოლა სოფელში 1912 წელს აშენდა, 1978 წელს მან იმ ნაგებობაში დაიდო ბინა, რომელშიც ამჯერად არის განთავსებული.

გასულ სასწავლო წელს სკოლას პირველკლასელი არ მიუღია, წლებს სკოლაში ორი პირველკლასელი შევიდა. ერთ-ერთი მათგანი სოფლის ადგილობრივი მევიდრია, – აკაკი შანიძე, მეორე კი – სამტრედიიდან დემეტრე კაკვაძე.

ტრადიცია სკოლაში წლებულსაც არ დარღვეულა: ეროვნული პიძის პირველმა აყორდებმა მოულოდნელად შეწყვიტა ნორჩების ფუსფუსი, პიძის გაყიდვების შემდეგ პატარებმა ეროვნული დრობა აღმართეს და შეკრებილ სტუმრებს შესანიშნავი ლიტერატურული კომპოზიცია შესთავაზეს. ენას, მამულს, სამშობლოს ლექსით ესიყვარულბოდნენ პატარები და ამ ბავშვების თვალბში ანთებულ ნაპერწკლებს ახლავე თუ ვერწმუნებით, გვეჯერა,

სოფლად შობილი დიდი ქართველი საზოგადო მოღვაწეების მსგავსად, ისინიც დირსულ ქართველებად მოგველინებიან...

სკოლის დირექტორის მოვალეობის შემსრულებელმა გრიგოლ კაკვაძემ მოსწავლეებს სასწავლო წლის დაწყება მიულოცა, წარმატებულ მოსწავლეებს მადლობა გამოუცხადა და სირთულეების დაძლევა და კარგი შედეგების მიღწევა უსურვა ცოდნის ძიების რთულ გზაზე. შემდეგ პირველკლასელებს განათლებისა და მეცნიე-

წლებს 2 მოსწავლე უბის პირველ კლასში:

“მაქსიმალურად ვცდილობთ, დავიხარვით ჩვენი მოსწავლეებისთვის 35 და 40 ბავშვთან, შეიძლება, ჩვენი შრომის შედეგი ისე კარგად არ ჩანდეს, მაგრამ 2 და 3 ბავშვთან ისე უნდა იმუშაო, სახლში ცოტა დრო დასჭირდეს სამეცადინოდ. სოფლის მომავალს რაც შეეხება, არაა სახარბიელო პირობები, ენახით, როგორი მომავალი ექნება სოფელს”...

მარი კაკვაძე მეხუთეკლასელია, გასულ წელს მან “კინგისის” მიერ ორგანიზებული მათემატიკის ოლიმპიადის სამივე ტური წარმატებით გაიარა და მესამე ადგილზე გავიდა. დიპლომის გადასაცემად ოლიმპიადის წარმომადგენლები სკოლაში უახლეს ხანში მოვიდნენ. მარის დედამ, ქალბატონმა ნონა ჩანუამ გვითხრა: “ჩემი, როგორც მშობლის ინტერესი ერთია: რაც მეტი ბავშვი იქნება სკოლაში, სოფელი მეტად მდიდარი იქნება. ჩვენ შეგვეძლო გადაგვეყვანა ბავშვები სხვა სკოლებში, მაგრამ ბავშვებს უნდა უყვარდეთ ერთმანეთი, თავიანთი სკოლა და სოფელი. ვცდილობთ, გვერდით დავედგეთ სკოლას, პედაგოგები ძალიან მოგვწონს, ჩვენს შეილება კარგი შედეგები აქვთ”.

ლია ცინცაძე, მშობელი: “ჩემი უფროსი შვილი ამ სკოლიდან “ცოდნაში” რომ გადავიდა, ძალიან მოეწონათ. შემდეგ კურსხლის მედლი აიღო. ახლა მეორე კურსის სტუდენტია. ეს სკოლა იძლევა შესაძლებლობას, მოსწავლეებმა კარგად ისწავლონ”.

ამიგდარი

82 წლისაა, თუმცა მხნედ და ამაყად გამოიყურება.

ბათუმის პედაგოგიური ინსტიტუტი რომ დაამთავრა, რუსული ენისა და ლიტერატურის მასწავლებლის კვალიფიკაცია მიენიჭა.

55 წელი იმუშავა პედაგოგად ქალბატონმა თამარ თავაძე-გიორგაძემ.

ვინ მოთვლის, რამდენი სახელოვანი ადამიანი აღზარდა ამ წლებში მანძილზე. იაკობ გოგებაშვილის სახელობის მედლის კავალერი, ამაგდარი პედაგოგი სინანულით საუბრობს, რომ რუსული ენის მასწავლებლად სათანადო ყურადღება არ ექცევა, არადა, ეს მეტად აუცილებელია. – დასძინეს იგი.

ორი შვილი, ორი შვილიშვილი და სამი შვილიშვილი ულამაზებენ ქალბატონ თამარს ხანდაზმულობის წლებს.

9 სექტემბერს 82 წელი შეუსრულდა, ამ დღეს გვევია რედაქციაში და საკუთარი ნაზრევი მოგვითხრობ.

ხანგრძლივ სიცოცხლეს, მშვიდ ხანდაზმულობის წლებს, ოჯახის კეთილდღეობას ვუსურვებთ ამაგდარ ქალბატონს.

ლევან ბაბუნაძე

ხსნა სიყვარული

მანც რა არის სიყვარული? – ხშირად ისმის ეს შეკითხვა. ურთიერთობა? შეჩვენა? პატივისცემა, თუ მანც რა? როგორც აბოტენ, სიყვარული სიცოცხლის აზრია. იგი სამყაროს მთავარ მამოძრავებელ ღერძს წარმოადგენს, ამაღლებული და გამაყვითლობილი გრძობაა.

მამინ რა დაგვემართა? რატომ ვმორღებთ ერთმანეთს? ვხედავ და გული მიგვდება, შინ თუ გარეთ ადამიანებმა დააკარგეს მოყვასის სიყვარული, თითქოს იშვა სიძულვილი, უზნეობა და უპატივცემულობა.

მერე და, რა გვეშველება? ხსნა სად არის? გამოსავალი ერთია: საზოგადოება უნდა გამოვინხოვდეს, დიდი თუ პატარა, ერი თუ ბერი, გაერთიანდეს. წინ აღუდგეს გულცივიობას, უზნეობას, სიძულვილს და ღვიის გზით კვლავ გაძლიერდეს. ბიბლია გვასწავლის: “სიყვარული არს ღმერთი”. სიყვარულითან ზიარებით ადამიანმა უნდა სრულყოფს თავისი არსი და მიუახლოვდეს უფალს, რისთვისაც აუცილებელია შეგვეძლოს მიტევა, შეცდომების გამოსწორება, თორემ გამოუვალ მდგომარეობაში ჩავარდებით და უფსურულის პირას აღმოვჩნდებით.

“ვინც სრულყო სიყვარული მან რჯული აღასრულა” – გვმოდგრავენ ჩვენი წმინდა მამები. რწმენით გაძლიერებულ ადამიანს ვერაფერი და ვერაფერ დაამარცხებს. მეც მწამს 82 წლის პენსიონერ პედაგოგს ყველაფერი კარგად იქნება.

ღმერთმა, ჰქნას!

“პოსი, თქვენ სამტრედიის ბაინტერისებო: ამ აუენდებო...”

6060 ნაბიჯი

პაატა გიორგიძე – მეცნიერებათა დოქტორი, 400-მდე სამეცნიერო ნაშრომის ავტორი, აქედან 17 – ახალი გამოგონების, 4 – დანერგილი, 9 – უცხოელების მიერ შესყიდული და რეალიზებული. ეს უკანასკნელი დღესაც გარკვეული კაპიტალის მომტანი ავტორის ცალკეულ ქვეყნებში.

პაატა გიორგიძე, საქართველოს საინჟინრო აკადემიის აკადემიკოსი, წარმოშობით სამტრედიელია, დაიბადა 1959 წლის 15 მაისს, ყოფილი კვიციანის, აშაბაძის ამირან ბახტაძის ქუჩაზე. დღეს საიმაყოთ ამბობს, რომ ქუჩა, სადაც დაიბადა, მისი ნათლის, ამირან ბახტაძის სახელს ატარებს.

1976 წელს წარმატებით დაამთავრა მაშინდელი მე-13 საშუალო, დღევანდელი მე-10 საჯარო სკოლა. ჩაირიცხა სასოფლო-სამეურნეო ინსტიტუტის სატყეო-საინჟინრო ფაკულტეტზე. მესამე კურსიდან პარალელურად სწავლა გააგრძელა მეორად ფაკულტეტზე, სპეციალობით საწარმოთა ორგანიზაცია და მართვა.

უმაღლესი განათლების მიღების შემდეგ მუშაობდა დაიწყო შრომის, მეცნიერული ორგანიზაციის რესპუბლიკურ ცენტრში ეკონომიკური ანალიზის მთავარ სპეციალისტად. მოგვიანებით, – სოფლის მეურნეობის აგრარულ სახელმწიფო კომიტეტში კაპიტალური მშენებლობის უფროს ინჟინერ-სპეციალისტად. იყო სამთო-სატყეო კვლევითი ინსტიტუტის ასპირანტი, რომელსაც ამ პერიოდში ცნობილი მეცნიერი და აკადემიკოსი გიორგი გაგაური ხელმძღვანელობდა.

სამეცნიერო კვლევები და სამეცნიერო პუბლიკაციები მან სწორედ ამ ინსტიტუტში დაიწყო.

დღესაც კარგად ახსოვს პირველი ნაშრომი, რომელმაც მაშინდელი “გახსნილი” სამეცნიერო პუბლიკაციათა შორის პირველი ადგილი დაიკავა. იგი შრომის ნაყოფიერების გადინების გზებს ეხებოდა. სხვადასხვა წლებში, სხვადასხვა წამყვან თანამდებობებზე სამთო-სატყეო მეურნეობაში მუშაობდა დასაქმებული. ეკონომიკური, ფორმაციული ცვლილებების პერიოდში მუშაობდა მოუწია კაპიტალური მშენებლობისა და ეკონომიკური პოლიტიკის განყოფილების გამგედ. მუშაობდა სამთავრობო რეზიდენციების განყოფილების ხელმძღვანელად. ამ პერიოდს პაატა გიორგიძე დღეს ასეთ შეფასებას აძლევს:

“მე მომიხდა ღრმად გამეანალიზებინა საქართველოში მიმდინარე სოციალურ-ეკონომიკური კრიზისის რეალობა. ჩემთვის გაურკვეველი იყო 90-იან წლებში მიმდინარე ეკონომიკურ-ფორმაციული ცვლილებების შედეგად გამოწვეული მოსახლეობის ხელისშეწყობა და გარდაცვალების მიზეზები. სწორედ მე მომიხდა, მეცნიერულ დონეზე გამეანალიზებინა და შემდეგ ამ გარკვეული გადაწყვეტილებები მიმეღო იმ კრიზისული მდგომარეობიდან გამომდინარე, რის საფუძველზეც შეიძლება გადაწყვეტილების მიღება იყოს უკეთესი და განთავსდეს უკეთესად.”

ფიდან. ამას უკვე ვფიქრობდი 1995 წლიდან მოყოლებული 2003 წლის ჩათვლით. მანამდე ანალიტიკური კვლევები მიდიოდა. 2003 წლიდან ვფიქრობდი, თუ რა უნდა დადებოდა საფუძველად ჩვენი ქვეყნის სწრაფ სოციალურ-ეკონომიკურ განვითარებას, მოსახლეობის კეთილდღეობის დონის ამაღლებას. ვიდრე საზოგადოებისთვის საჭიროებოდა ამ უმძიმეს კითხვას გავეცემდი პასუხს, ეკონომიკური კრიზისის ანალიტიკურ კვლევებს დასჭირდა იმ ავადსახსენებელი ფორმაციული ცვლილებების პერიოდის ანალიტიკური განხილვა.”

ამდინად, პაატა გიორგიძის მიერ შეწავლილი იქნა, მსოფლიო გლობალიზაციის პირობებში, თუ როგორ მიაღწიეს თავიანთ კეთილდღეობას წარმატებულმა ქვეყნებმა: “სწორედ, რომ რესურსები აღმოჩნდა მათთვის ეკონომიკური კეთილდღეობის მომტანი. პირდაპირ, ფორმულაც ნათელი გახდა: არც ერთ წარმატებულ ქვეყანას არ გადაუღადავს ეკონომიკური კრიზისი და არ მიუღწევია განვითარების უმაღლესი მწვერვლისთვის საკუთარი ბუნებრივი რესურსების რაციონალურად გამოყენების გარეშე. სწორედ ეს გახდა უმთავრესი საბაბი, დამწყო იფიქრი, თუ რა ღირდა ჩემი ქვეყანა, ანუ რა მატერიალურ ფასეულობებზე უნდა გამომხსილულიყავა აქცენტები, რომელიც მაკრო-ეკონომიკური კვლევებით დაასაბუთებდა ქვეყნის წარმატებულად წინსვლის უპირობო თვისებას. ასეთი საქართველოს არეალში არსებული 450 წიაღისეული საბადო აღმოჩნდა. შეფასდა რენტაბელური საბადოების მატერიალური ღირებულება. დადგინდა, რომ ძვირფასი მეტალების, შავი ლითონების, მოსაპირკეთებელი და საამშენებლო მასალების რესურსულ პოტენციალს თუ გადავივანთ ექსტენსიურიდან ინტენსიურ გამოყენებაზე, 25 წლის შემდეგ არსებული მარაგების მატერიალური ფასეულობები ამოგვეწურება. სახელმწიფოს შემოსავლები მიზნურულად გაიზარდებოდა, ხოლო წარმოების შედეგად დარღვეული ეკონომიკური ბალანსის აღსადგენად საჭირო იყო 240 მილიარდამდე დოლარის ხარჯვა, რომ მომავალ თაობებს, თუნდაც შეზღუდულ პირობებში, ცხოვრება შეეძლებოდათ. ასეთი მიდგომა ჩვენი ქვეყნისთვის უდიდეს კატასტროფულ საფრთხეს შეიცავს. ამიტომაც მაკრო-ეკონომიკურმა კვლევებმა გამოავლინა ერთადერთი, კონსერვტიუნარული, დეტერმინატული უპირატესობის ბუნებრივი რესურსი, როგორცაა ადამიანისთვის აუცილებელი, სასიცოცხლო დანიშნულების რესურსი, სასმელი წყალი, რომელიც საქართველოში არსებობს. ის არის უნიკალური თვისებების მქონე მთელ მსოფლიოში, რასაც ადასტურებს შემდეგი თვისებები: რადიონობრივი და ხარისხობრივი მახვენებლები, მსოფლიოში არსებული წყლის დეფიციტის ფონზე, მისი უწყვეტი, ბუნებრივი განახლებადაც თვისებები, დაბანდებული

კაპიტალის უკუგების ხანმოკლე პერიოდი და მასზე ყოველდღიური მზარდი მოთხოვნილება. გაეროსა და სხვადასხვა საერთაშორისო ორგანიზაციის კვლევებით უხარისხო წყლისგან მიღებული დაავადებებით ყოველწლიურად 250 მილიონი ადამიანი იღუპება, აქედან 6 მილიონი 1 წლამდე ასაკის ბავშვია.”

საქართველოში 26 060 მდინარეა, გრადიციის მიხედვით 59 ათასი კილომეტრი სიგრძით. ისინი საქართველოს ტერიტორიას ბადისებურად სერავენ. ამ მდინარეების საერთო რაოდენობიდან წყალამდივნების ადგილებში ერთ მეთოდს კვადრატულ კილომეტრ რაიუსში მაღალხარისხის ხარისხს უზრუნველყოფს წყლის მარაგების უზრუნველყოფა. პაატა გიორგიძის მიერ შემუშავებული ფინანსურ-ეკონომიკური მოდელი უზრუნველყოფს წყლის მსოფლიო ბაზარზე (ფრანგებისა და იტალიელებისაგან დამოკიდებულად) გატანას და იქ გარკვეული სემენტით ადგილის მოპოვებას და დამკვიდრებას. კერძოდ, არსებული სახელმწიფო მარაგების 0,75 პროცენტზე გაშენებით ჩამოსხმულ-დამფასობიელ ქარხნებს, საქართველოს ყველა მუნიციპალიტეტში არსებული დებუტების გათვალისწინებით. ჯამში, უახლოეს სამ წელიწადში მივიღებთ, 200-მდე ქარხანას. ვიცო, თქვენ სამტრედიის რაიონში არსებული აქამდე არსებული, უახლესი ტექნოლოგიებით აღჭურვილი სამი მსხვილი საწარმო. ვფიქრობ, 4-ი. ამასთანავე, აქ ამწევა დასავლეთ საქართველოს გადამზიდავი ტექნოპარკი. თავისი გადამზიდავი საშუალებებით. ამწევა ეტეკტების საწარმო, რეგიონალური მნიშვნელობის წყლის ხარისხის მსხვილი ლაბორატორია, მოგვიანებით, მუშა-ტარის ქარხანა. სამტრედიის ივერეზოში ჩემი მიერ შემუშავებული მუნიციპალიტეტის ეკონომიკური განვითარების პროგრამის მიხედვით სოფლის მეურნეობის გადამმუშავებელი მრეწველობის, აბრეშუმის მინი საწარმოს და საამშენებლო მასალების საწარმოთა კომბინაციის მოწყობა. შესაბამისად, – თუთის პლანტაციების გაშენება. სასმელი წყლის ინდუსტრიის შექმნა გვაძლევს შანსს, მოვიხილოთ გრძელვადიანი მცირე წლიური სარგის შესახებ, საქართველოს დარგობრივი ეკონომიკის განვითარებისთვის.

გამოიყვანს, არამედ იგი ნახტომისებურად დაიმკვიდრებს ადგილს მსოფლიო გეოპოლიტიკურ რუკაზე, როგორც იმპორტის მწარმოებელი წარმატებული ქვეყანა.”

და ჩნდება მთავარი კითხვა: როგორ უნდა მიაღწიოთ წარმატებას? – საქართველო უნდა გახდეს ბიოლოგიურად აქტიური ბუნებრივი სასმელი წყლის ინდუსტრიული წარმოების და მსოფლიო ბაზარზე მზა პროდუქციის გამტანი ერთერთი წარმატებული ქვეყანა.

პაატა გიორგიძის მიერ შემუშავებული ფინანსურ-ეკონომიკური მოდელი უზრუნველყოფს წყლის მსოფლიო ბაზარზე (ფრანგებისა და იტალიელებისაგან დამოკიდებულად) გატანას და იქ გარკვეული სემენტით ადგილის მოპოვებას და დამკვიდრებას. კერძოდ, არსებული სახელმწიფო მარაგების 0,75 პროცენტზე გაშენებით ჩამოსხმულ-დამფასობიელ ქარხნებს, საქართველოს ყველა მუნიციპალიტეტში არსებული დებუტების გათვალისწინებით. ჯამში, უახლოეს სამ წელიწადში მივიღებთ, 200-მდე ქარხანას. ვიცო, თქვენ სამტრედიის რაიონში არსებული აქამდე არსებული, უახლესი ტექნოლოგიებით აღჭურვილი სამი მსხვილი საწარმო. ვფიქრობ, 4-ი. ამასთანავე, აქ ამწევა დასავლეთ საქართველოს გადამზიდავი ტექნოპარკი. თავისი გადამზიდავი საშუალებებით. ამწევა ეტეკტების საწარმო, რეგიონალური მნიშვნელობის წყლის ხარისხის მსხვილი ლაბორატორია, მოგვიანებით, მუშა-ტარის ქარხანა. სამტრედიის ივერეზოში ჩემი მიერ შემუშავებული მუნიციპალიტეტის ეკონომიკური განვითარების პროგრამის მიხედვით სოფლის მეურნეობის გადამმუშავებელი მრეწველობის, აბრეშუმის მინი საწარმოს და საამშენებლო მასალების საწარმოთა კომბინაციის მოწყობა. შესაბამისად, – თუთის პლანტაციების გაშენება. სასმელი წყლის ინდუსტრიის შექმნა გვაძლევს შანსს, მოვიხილოთ გრძელვადიანი მცირე წლიური სარგის შესახებ, საქართველოს დარგობრივი ეკონომიკის განვითარებისთვის.

ქმნის, მაგრამ ამ მდინარეებს უფრო სხვა მნიშვნელოვანი ფუნქციური დატვირთვა მივანიჭებ: 1. მიკრობიოლოგიურად უსაფრთხო გარანტიებს ვერ ვქმნიან. 2. მდინარეებს გაანიათ ენერჯის განახლებადი თვისება. ეს უკანასკნელი მიმართული უნდა იქნეს ქვეყნის ეკონომიკური განვითარებისთვის მცირე და საშუალო პეისის მშენებლობაზე. რამეთუ მთლიანად შიდა პროდუქციის ზრდა ქვეყნის ეკონომიკისთვის ერთ-ერთი უმთავრესი მაჩვენებელია და იგი ენერჯეტის განვითარებაზე დამოკიდებულია.”

პაატა გიორგიძის კვლევების დასაბუთებით, საქართველოს სწრაფი სოციალურ-ეკონომიკური განვითარებისთვის გამოადგება მხოლოდ და მხოლოდ მიწისქვეშა გრუნტის წყლის სახელმწიფო მარაგები. დათვლილია საექსპლუატაციოდ დასაშვები მარაგები, რომელიც დღეღამში 26 მილიარდ ლიტრს შეადგენს: “დათვლილი გვაქვს ყოველდღიური ბიოლოგიური ნარჩენებისაგან დედეშის 7 მილიარდზე მეტობა ყოველდღიური მოთხოვნილების ნორმა, რომელიც 2-2,5 ლიტრზე განგარიშებით შეადგენს 18,5 მილიარდ ლიტრს. ე. ი. ჭარბი გვრჩება 8,5 მილიარდ ლიტრი, ანუ საქართველოს გაანია მსოფლიო მნიშვნელობის, ადამიანისთვის სასიცოცხლო დანიშნულების რესურსული პოტენციალი, რომლის რაციონალური გამოყენება ქვეყანას არა თუ

წინადადებას, უსაფრთხო გარანტიებს ვერ ვქმნიან. 2. მდინარეებს გაანიათ ენერჯის განახლებადი თვისება. ეს უკანასკნელი მიმართული უნდა იქნეს ქვეყნის ეკონომიკური განვითარებისთვის მცირე და საშუალო პეისის მშენებლობაზე. რამეთუ მთლიანად შიდა პროდუქციის ზრდა ქვეყნის ეკონომიკისთვის ერთ-ერთი უმთავრესი მაჩვენებელია და იგი ენერჯეტის განვითარებაზე დამოკიდებულია.”

ის, რომელიც საწინდარია უახლოეს 3 წელიწადში ხალხის მასობრივი დასაქმების. ეს პროცესები შეუქცევადი იქნება.

მინდა, განსაკუთრებით იცოდეს ჩემმა ხალხმა, რომ ჩვენ არ ვართ ღარიბ-ღატაკი ქვეყნის შვილები, ჩვენ ვართ მსოფლიოში გაზისა და ნავთობის ძვლები ქვეყნებზე გაცილებით მდიდარი. თუ ჩვენი კაპიტალიზაციის ტექნოლოგიებით გავინაგარიშებთ, ერთი სული მოსახლე რა მატერიალური ფასეულობის ძვლებია, მაშინ ეს ციფრი 464 000 დოლარის ეკვივალენტია. ასეთ ქვეყანაში სიღარიბის ზღვარს მიღმა მცხოვრები 66 პროცენტი მოსახლეობის ბევრი კითხვის ნიშანი ჩნდება.

ნიშნდობლივია ის ფაქტორი, რომ საქართველოს ეკონომიკური აღმავლობა ამ კონცეფცია-პროგრამის განხორციელების შემთხვევაში გარდაუვალია. მის პრაქტიკულ განხორციელებაში კი, რაც უნდა გასაკვიროს გახდეს, მონაწილეობას დებულობს, კონკრეტულად ბიზნეს-გემების შედგენაში, უნიტარის ადამიანი, ღრმად განსწავლული პიროვნება, ჩვენი სამტრედიელი ლევან ბუაძე, რომლის აღმოჩენაშიც მაღლობა მინდა, ვუთხრა ჩემს მეგობარს, ექსპერტს, მცირე და საშუალო ბიზნესის წარმომადგენლებს, ბატონო კალაძეს.

ნოე ნიკოლაძემ საუკუნუნახვერის წინ საფუძველი ჩაუყარა ქვეყნის ფოთისა და საქართველოში რეინიგების მშენებლობას. ქვეყნის ეკონომიკური აღმავლობაში დღეს ასევე სამტრედიელს მოგვიწია მონაწილეობის მიღება, რაც ძალიან მძებნიერებს და მხარეებს.

ჩემთვის აღმოჩნდა იყო 2011 წლის ნოემბერში “ქართული ოცნების” საზოგადოებრივი მოძრაობის წიაღში ნიჭიერი ახალგაზრდის, დიმიტრი ნიკოლაძის გაცნობა, რომელიც ქვეყნის მომავალი კეთილდღეობისთვის ჩემთან ერთად დღე და ღამე ასწორება. აქვე, ცნობილ ქართველ მეცნიერებსაც დაავასებებთ, რომელიც დიდი წვლილი მიუძღვება. – აკადემიკოსები: ზაურ ციხელაშვილი, ოთარ ნათიშვილი, ნოდარ ჩხვიძე, იოსებ და გურამ ბუაძეები, გეიბარ ფალავანდიშვილი; უდიდესი მეცნიერები: ლევან მახვილაძე და ივერი ფრანგიშვილი, სულიკო დარსაველიძე, ენვერ ჯაველიძე, ზურაბ გასიტაშვილი, ნოდარ ნიჟარაძე, მსოფლიოს ორგნის ჩემპიონი გურამ საღარაძე.”

15 სექტემბერს სამტრედიის ერთ-ერთი დაუღალავი და კოლოსალური შრომის შემდეგ დიმიტრი ნიკოლაძის, ლევან ბუაძის, ალექსანდრე კალაძის მონაწილეობით ბიზნეს-გემმაზე მუშაობა დასრულდა. პაატა გიორგიძე, სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე, დიმიტრი ნიკოლაძე გენერალური დირექტორი, სულეო დარსაველიძე სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი და მეცნიერები მას ამ დღეებში საქართველოს მთავრობას წარუდგენენ, ასე რომ, მიზნის მისაღწევად სულ მცირე დროა დარჩენილი.

ნიკო ნიკოლაძის საიუბილეოდ ვუსმინოთ ბრძენკაცს...

ლევან გაგაინაძე

დიდი ერისკაცის, პუბლიცისტისა და საზოგადო მოღვაწის, ნიკო ნიკოლაძის მთავრობებზე იუბილესთან დაკავშირებით, რაიკოლა ამ ბუბერაში კაცის საქმე სავადაზონი შეუფასებელია, ჩვენ კი ახალს ვერაფერს ვიტყვით, გადავწყვიტეთ, მისივე ნაშრომები მოვავსოთ მითხველს.

“ადამიანურ შესაძლებლობას აღემატება თანამედროვე ადამიანთა გარდაქმნა მორჩილ და ყველაფერის ამტან ბატონებად”.

“მარტო სწავლა, რაინდ სრული და მტკიცე იყოს, კაცს კაცად ვერ გახდის, თუ იმას გრძნობა და ხასიათი არ მოსდევს, თუ მის მოქმედებას მტკიცე ბეჭედი არ ასვია.”

“მსოფლიო განახლდა და განთავისუფლდა არა წყველა-კრულვის შედეგად, არა მისტეოსებისა და ოგუსტისების მიერ, არა ძალიანობის წყალობით, არამედ გონებისა და ცოდნის საფუძველზე.”

ჩვენ უთუოდ უნდა გავუთანასწორდეთ მათ, რისთვისაც აუცილებელია განათლება, ბუნებისა და საზოგადოების კანონების შედმიწეონით ცოდნა. ბუნებისა და საზოგადოების არსებობა ერთმანეთზე გადაჯაჭვული, ორივე მათგანი კარონზობიერებას ექვემდებარება: ბუნებაში ყველაფერი ბუნების კანონს ემონება და მისგან იღებს თავის ძალასა და სიცხოველეს, ისე საზოგადო ცხოვრება თავის უნიჭურად და უცოდნელად, ასრულებს საზოგადოების მეცნიერების კანონებს და უსაფუძვლოდ, უცილობლად მისდევს მას.”

“ქვეყანაში ჯერ არც ერთი სიკეთე არც ერთი სასარგებლო საქმე არ გარეგებულა უხეირო და სუსტი კაცის ხელით, არც ერთი ამამაღლებელი აზრი არ დაბადებულა მის თავში. რაც კაცი ბრბობას სახეირო და სასარგებლო რამ ღირსება თავის სიცოცხლეში, ეს ყველაფერი გაუკეთება მისთვის მალაღი და პატიოსანი ხასიათის პირებს, რომელიც თავიანთი აზრით, მოქმედებით და ხასიათით ამშვენიერებენ, აუკეთებენ

ხელთიან ანგამვები ეყრნაოხისტყარი მანსი

სოხვიის თაჰიოეფლბაჰა სხოჯრბა ბააროულა

თქმა გავსაწილო

სტუმრები “სამტრედიის მაცნეს” მოულოდნელად ეწვივნენ. ორნი ვახლდნენ, ორივენი ცნობილი და საყვარელი. ჯემალი ლაღანიძე და ნიკა წულუკიძე ჩვენთან “გაელით” იყვნენ. “ლაღის” “დახედეს”, მათსავეთი პოპულარულ ჯერ გერა, მაგრამ სამტრედიისთვის უკვე ნაცნობ ფოლკ-ჯეგუფს. რომ მოეწონათ, თან ძალიან და რომ “ლაღის” კიდევ სხვა წარმატებებიც აქვს, ამანვე ცოტა მოგვიანებით. ახლა ხელიდან არგამეზბული ჟურნალისტური მანსი და სახელდახე-

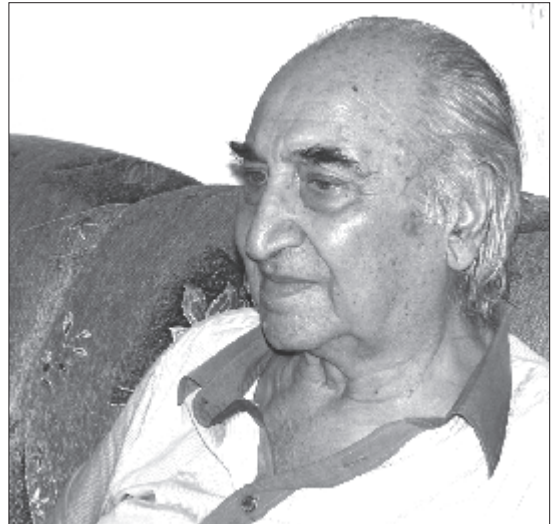
ლოდ ჩაწერილი ინტერვიუ ორივე მათგანთან. მსახიობი, რომელიც ერთერთია მათ შორის, ებოჰა რომ შექმნა ქართულ თეატრალურ და კინოხელოვნებაში – ჯემალ ლაღანიძე ღირებულებებშიც ცვლილი თანამედროვეობის “დამსახურებამდე” გეგმავთრა ქართულ თეატრალურ ხელოვნებაში. დღევანდლობასავით პრაგმატული, კრიტიკოსი ნიკა წულუკიძე, დროის გადმოსახველიდან აფასებს იმას, რაც ბატონ ჯემალის გაჰყვარებია. მკითხველი ორივეს დაეთანხმება, თათბათა შორის ძროთა სხვაობის შეუხსენებლად.

იმ თეატრს რომ გააჩნდა. და ერთიც – მსახიობის დეფიციტია დღეს. მე იმ ბედნიერ თაობას ვეკუთვნი, რომელმაც სორაჰა, ვასაჰე მარტო წიგნებიდან კი არ იცის, მათთან შეხებაც ჰქონია, როგორც პარტიკულარად. ვასაჰესთან ხუთი, ხორავასთან ორი სპექტაკლი მაქვს ნათამაშები. მაშინ რომ მიდილა თეატრის საქმე, ისე არ მიღის ახლა.

– რას გულისხმობთ ამაში, მხოლოდ სამსახიობო ხელოვნებას?

– ღაჰ, ამასაც! დღეს გარდასახვის ხელოვნება დაიკარგა თეატრში. ნათამაშები როლი არ უნდა განმოქრდეს. ახლა ტანსაცმელს და ტექსტს იცვლიან მარტო თამაშისას. ახალგაზრდები არიან და ტექსტს ადვილად იმასხოვრებენ, ან სულაც ფურცლით გადიან სცენაზე. ადრე სამი თვე და მეტიც ვმუშაობდით ერთ სპექტაკლზე. ახლა სამ დღეში დგამენ, კაცო! თეატრი ცხოვრების სარეჟო, კი ბატონო, ასეა, მაგრამ ის სარეჟო რაღაც სხვაობით აჩვენებს გამოსახულებას. თუ თეატრიც იმდენად ცხოვრებისეულად აქცევს, როგორც უბრალო ყოველდღიურობა, საინტერესო აღარ იქნება. თეატრი დამაჯერებელი უნდა იყოს, ოღონდ თავისი ხერხებით.

– ქართველი მაყურებელი აღიარებული იყო ყველაზე გემოვნებიან და მკაცრ მაყურებლად. საქართველოში რომ ტაშს დაგაკრავდნენ... რა თქმა უნდა, ეს დამისდელი სცენის ოსტატებია და მასხარებმა გახლდათ, მაღალი დონის სპექტაკლებმა, ჯემმარბიმა ხელოვნებამ დახვეწა ქართველი მაყურებლის გემოვნება. ყველაზე მომთხოვნი ქართველი მსახიობების მიმართ იყო იგი. კარგი სპექტაკლი და გემოვნებიანი მაყურებელი ერთი მთლიანობაა. რა დარჩა დღეს იმ გემოვნებიანი მაყურებლისგან და არის თუ არა მისი გემოვნების შეცვლის მიზეზი თანამედროვე თეატრის ჩრდილოვანი მხარე?

ნიკა წულუკიძე

– დემონთა დაიფაროს, რომ არ დარჩეს და არაფერი დარჩეს! ჯერ კიდევ არის მაყურებელი, რომელიც ისე უყურებს სპექტაკლს, როგორც მას ეკადრება. თუმცა, მის არცთუ პატარა ნაწილზე ამას ვერ ვიტყვით. ყოველთვის ცხოველი ინტერესი ჰქონდა ქართველ საზოგადოებას არა მარტო თეატრის, ზოგადად ხელოვნების მიმართ. და იცით რატომ? ყველა ქართველიმ გარკვეული დონით მსახიობი ზის. არიან ადამიანები, რომლებსაც სიმილი არ შეუძლიათ, მაგრამ სმენს აქვთ ისეთი, ერთ ნოტს ვერ გამოაკარებ. გამოთქმაც არის, კვერცხი არ დამიდა, მაგრამ კროქოვრცხის ვემო ვიცო. ასეა ჩვენი მაყურებელიც. მასში არის არტისტიზმი. თითოეულ მათგანს, დარბანში, საგარემოში რომ ზის, მისი არტისტიზმი აქვს, რომლითაც იღებს სცენას და მსახიობს.

– თვალში საცემია ინტელექტის კლება საზოგადოებაში. მაყურებელიც გამონაკლისი ვერ იქნება...

– მოიკლეს, აბა, რა! ახლა ისე ივინებიან ფილმებში... ოჯახთან, დედასთან, ცოლთან, შვილებთან ერთად ფილმის ყურება უხერხულობა ხომ არ უნდა შეეიქმნას! ამით უნდათ, ცხოვრებაში მიუახლოვონ ხელოვნებას. ვერე არ არის! სიმართლე არტისტის ოსტატობაშია და არა უხამსობაში, სცენიდან, კერძოდან რომ მიდის.

– ესე იგი, პროფესიონალიზმი დაჰკარგა ქართულმა თეატრალურმა და კინოხელოვნებამ?

– რაც შეეხება კინოს, ადრე იყვნენ ფილმებში ტაჰაჰის მიხედვით შერჩეული მსახიობებიც: მათ მთავარ როლს ანდობდნენ რეჟისორები. მაგალითად, სპარტაკ ბაღაშვილი. დღეს კი, იცით, რა! თეატრალურ ინსტიტუტს დიდი მნიშვნელობა აქვს. იქ მოწოდება ძნელად მისაწვდომი უნდა იყოს. კაცმა ვერ უნდა იფიქროს, რა ადვილი ყოფილა არტისტობაო. პროფესიონალი მსახიობი, რომელსაც თეატრალური ინსტიტუტი ისე აქვს დამოაყრებული, როგორც საჭიროა, და ის ინსტიტუტის ცხოველი, როგორც საჭიროა, არასდროს დაკარგავინებს ამ პროფესიას თავის ხიბლს.

– დღეს ყველა მეორე ვარსკვლავია, ვარსკვლავთცვენაა საქართველოში. არადა, თქვენი წარმოადგენთ თაობას, ებოჰა რომ შექმნეს ქართულ თეატრალურ და კინოხელოვნებაში, მაგრამ ვარსკვლავებს არავინ გეძახდათ. დღეს ვარსკვლავის განხნის ტრადიციით ეს პრობლემა “გადაწყდა”?

– ჩემთვის დიდი პატივია, მეღა ჩახვას, რამაჰ ჩხვეკადის, გურამ საღარაძის გვერდით რომ არის ჩემი ვარსკვლავი. მეც ვარსკვლავოსანი ვახლავართ. თუმცა, ვეთანხმები რობერტ სტურუას, ამას რომ გლობს. ეს უცხოეთიდან არასწორადაა გადმოტანილი. რუსთაველის თეატრის ხიბლს.

– რაიონებში თეატრები, კულტურის სახლებთან არსებულ დასებში ჯერ ისევე არსებობენ და უამრავი პრობლემის, ფინანსური რესურსის ნაკლებობის მიუხედავად, მაინც არ წვეტენ მუშაობას. გასაგებია, რომ ეს, პირველ რიგში, საქმისადმი, ამ სფეროსადმი უდიდესი პატივისცემისა და სიყვარულის ფასად, თქვენთვის უკეთ იქნება ცნობილი, სახელმწიფოს პოლიტიკა ამ მიმართულებით როგორია?

– ღაჰ, და ეს ძალიან კარგია. მე და თქვენი ერთად ვიყავით დასავლეთ საქართველოს თეატრალური ფესტავლის ეიურის წევრები. ეიურის თავმჯდომარეობა რომ შემოძახავს და საერთოდ, ამ ფესტივალის თაობაზე მითხრეს, გამევირდა, ვიფიქრე, რა იქნება, ქუთაისისა და წესტაფონის თეატრები და ჩვენ! თურმე სად ხარ! 30-მდე დღის ვახხეთ, ხომ? ეს მართლა ზეიმი იყო ჩემთვის. არის რესურსი რაიონებში, საბუნდოოდ, ნიჭიერი ხალხი არის. ამ სიყვარულს ვერ ჩაკლავ. უხელოვასოდ, უსახსროდ, მაგრამ მაინც არ მოეშვება სცენას, იმიტომ, რომ ამის მოთხოვნილება აქვს. რაც შეეხება კინოთეატრებს, როგორც ვიცო, კინოცენტრის დირექტორი, ნანა ჯვანიძე ჩაუვდა სათავეში და დაიწყო მათი აღორძინება. მე მგონია, ეს საქმე უკვე დამძრულია.

– არ შეიძლება, ჯემალ დაღანიძეს სამტრედიის სამტრედიის თეატრალურ დასთან შეეხებენ არ ჰყავთ.

– სამტრედიის თეატრი ჩემი თეატრია, ჩემი დასია. მეც მიწოდდა ამ სცენაზე მეთამაშა, მაგრამ ჩემი მოუცვლელი გამოვერ მოხერხდა. რეჟისორთან და ამ დასის ხელმძღვანელთან, ვეფხია ნადირაძესთან მქონდა საუბარი, და სხვათა შორის, არაერთხელ, რომ სახელმწიფო თეატრის სტატუსზე ვიფიქროთ. მიხარია ამ სახალხო თეატრის არსებობა. ბოლოს და ბოლოს, ჩვენი ერისის სახელს ატარებს და სათავეშიც კარგი ადამიანი და ხელოვანი უღვას. აუცილებლად მიწა გავიხსნო ქალბატონი ლია კუჭუხიძე. იგი ამ საქმით ცხოვრობდა. მისი სიცოცხლის წლები თეატრით მიიტანა წუთისოფლის ბოლომდე.

– “მოხუცი ჯამბაზი” ჯემალ დაღანიძე რას ურჩევს ახალგაზრდა კოლეგებს?

– თქვენ იცით, რომ ჩემი შვილიშვილიც, სანდრო მიკუჩაძე-ღაღანიძე, მეოთხე წელია, რუსთაველის თეატრშია. ყველა ახალგაზრდას ვუტყვი იმას, რასაც მას ვუბნები. ამ თემზე საუბრისას სერგო ზაქარაიძის სიტყვებს ვისხენებ, რომ ვკითხვნივინდობდი, დასაპატივებლად მივედ მასთან და მითხრა: “ჯემალ, შენ ახალი ცხოვრება გვეწყება ახლა და უკვე ორი ოჯახის პატრონი იქნები. იცოდეთ, ამ ორმა ოჯახმა ერთმანეთს ხელი არ უნდა შეუშალოს”.-ო. ერთხელ ჩამოვივლის ის თეორი რაში, შემთხვევა რომ ჰქვია და მომინტი ხელიდან არ უნდა გაუშვას, უნდა შეახტე. ჩემისთანა არტისტი მილოინია ქვეყანაზე, მაგრამ რაც თეატრმა მოცა... ნდობას რომ დაიმსახურებს, ის მერე ხელიდან არ უნდა გამოაცალოს და გამოეცვალოს. მაყურებლის ნდობის და მსახურება პატარა საქმე არაა. მსახიობი, ბევრია, კარგი მსახიობი კარგია, ბევრი იყოს, მაგრამ ვერ იქნება. იცით, რატომ მივიღე, რაც მივიღე? არასდროს მიღალატნია თეატრისთვის. ის, როტაც ახლა ჯემალ დაღანიძე ვარ, ამის დატყუნი და ჯილდოა.

– ჯემალ დაღანიძისთვის დაინარი და დანარღობა წლებს მიბარებული მოგონება რომ არ არის, ამას მისი ხშირი სტუმრობა მოწმობს მშობლიურ სოფელში. ამჯერად, რამდენად ვიცო, სამხარულო მიწეზეი აქვს თქვენს ჩამოსვლას.

– კაი ამბავზე ვარ ჩამოსული. აქ ბიძაშვილები მყავს. დანარს არ ვკარგავ მათი მეშვეობით. მყავს ხალხი, რომლებიც მიმიღებენ, მიმასპინძლებენ. ბიძაშვილის შვილიშვილი გამითხოვდა. დიდი ხანია, ასეთ კარგ ქორწილში არ ვყოფილვარ. როსული სიტუაცია ქვეყანაში და... თუმცა, სტატუსტეკა ამბობს, იმის მაგიერად, რომ ქორწილები შემიძრდა, ახალგაზრდები მაინც ბუღავენ ოჯახის შექმნას. ეს დიდი ოპტიმიზმის საშუალებას იძლევა. რადგან კაცი ოჯახს ქმნის, მოწადინებულია, ყველაფერი კარგად იყოს, თორემ ქორწილი ყველგან ღამაჰნა და მხიარული, მთავარია, სურვილი და მონღომება დიდ უღელში სიყვარულით შების.

სზე, როგორც ანტისაბჭოთა წარმოდგენაზე. არადა, ეს უმაღლესი პარტიული სპექტაკლია, იგი მსოფლიომ უნდა ნახოს”-ო, გვითხრა. ვერ გეტყვით, პოლიტიკის თვალსაზრისით თქვა ეს თუ რატომ, მაგრამ “ყვარყვარე” მართლა ნახა მსოფლიომ რუსთაველის თეატრით. დღეს პრეზიდენტს და პრემიერს კლუბებშიც კი ისე თამაშობენ...

– რომელი სჯობს, ბატონო ჯემალ?

– სჯობს რა, ჩვენი თაობა ამაცი იყო, რადგან სიტყვას აირადიდ ვხმარობდით. მე არ ვარ პოლიტიკური აქტიურობით გამოჩენული ადამიანი. აქციებზე არ დავდივარ და პროტესტს დროშის ფრიალით და თოფით არ გამოვხატავ...

– როგორც ბევრი ხელოვანი ბოლო პერიოდში...

– ღაჰ, როგორც ბევრი ხელოვანი. ჩემი იარაღი არის სცენა! იბღიბანი კაცი ვარ, რომ რუსთაველის თეატრის დასში მოხვდი და რობერტ სტურუას მსახიობი ვარ. მე ისეთ რამეებს ვამბობდი სცენიდან, რომ ადამიანი შიშით ვერც გაიფიქრებდა. ადვილი არ იყო, რა თქმა უნდა. რობიოს რეჟისორული და ჩვენი მსახიობური ნიჭით, ისე მიდიოდა მაყურებელამდე სიმათლად, რომ გულის იქვევდა, მაგრამ მიუღებლად მიმანჩია სხვადასხვა შოუების წრეგადსული, ხშირ შემთხვევაში უტაქტოც, თავისუფლება. საზოგადოებას სათქმელის თქმში შენიღბულად რომ ეხმარები, ეს სხვაა. ახლა ერთ ყურში შედის და მეორედან გამოდის, რადგან ამას საზოგადოებაც მიყვია და მთავრობაც. დედა რომ შეგვიჩინა მთავრობის წევრებს, ხმას არ ამოიღებენ, ხომ ხედავთ. ასეთი სიტყვის თავისუფლება შირმაა უკვე. სათქმელი ისე უნდა შენიღბო, სცენას, შენს პროფესიას და ბოლოს და ბოლოს, შენს შინაგან კულტურას რომ შეეფერება. ის, რაც დღეს ხდება, საქმის წადგობა არაა.

– თეატრების ახლებური დასახელებებიდან დაივიწყეთ თავისუფალი თეატრი, სარდაფი, სხევის... ახლებური სასცენო სტაიდი, გამონატვის მანერა – რა შეცვალა თანამედროვეობამ ამ აწყობილ და დაწყობილ ქართულ თეატრალურ ხელოვნებაში?

– ეხლა ძალიან გართულდა სიტუაცია. რობერტ სტურუამ რუსთაველის თეატრში “ყვარყვარე” ჯერ კიდევ კომუნიტურ ეპოქაში დადგა. იგი პოლიტიკური სპექტაკლების ხუთეულშია შესული. პოლოგარპე კაკაბაძის “ყვარყვარე თუთაბერი”, ფაქტობრივად, დაიდგა ყველგან, ხალაც სცენა იყო. კაკაბაძეს ჰქონდა იქ ისეთი ელემენტები, ცოტას რომ “ყვიროდა”. ამას “წააჯლო” რობიომ ხელი და შექმნა საოცარი სპექტაკლი, სადაც ბრუნების სცენები და კიდევ სხვა რამეები ჰქონდა შეტანილი. შვიდი გასიჯვა გვექონდა. ქალბატონი ვიკა სირაჰე იყო მამინცკეა-ში იდეოლოგიის განყოფილების გამეგე. შვიდეჯერვე ვერ მოასწრა ხელი გამოვებას, იმდენად ანტისაბჭოთა სპექტაკლად ჩათვალეს. მოსკოვში წავივით და იქ იდეოლოგიის განყოფილების გამეგე თავად დაესწრო მას. დასრულების შემდეგ დასს შეხვდა. ვლგავარს და ველოდებით, რას იტყვის. ვიცით, ხმა არის გასული, რომ ანტისაბჭოთა სპექტაკლს ვთამაშობთ. “საწლოდან სიცხიანი აუფეკი, ეს სპექტაკლი რომ მეჩაზა. საქართველოდან უამრავი უსახელო წერილია მოსული მა-

– სჯობს რა, ჩვენი თაობა ამაცი იყო, რადგან სიტყვას აირადიდ ვხმარობდით. მე არ ვარ პოლიტიკური აქტიურობით გამოჩენული ადამიანი. აქციებზე არ დავდივარ და პროტესტს დროშის ფრიალით და თოფით არ გამოვხატავ...

– როგორც ბევრი ხელოვანი ბოლო პერიოდში...

– ღაჰ, როგორც ბევრი ხელოვანი. ჩემი იარაღი არის სცენა! იბღიბანი კაცი ვარ, რომ რუსთაველის თეატრის დასში მოხვდი და რობერტ სტურუას მსახიობი ვარ. მე ისეთ რამეებს ვამბობდი სცენიდან, რომ ადამიანი შიშით ვერც გაიფიქრებდა. ადვილი არ იყო, რა თქმა უნდა. რობიოს რეჟისორული და ჩვენი მსახიობური ნიჭით, ისე მიდიოდა მაყურებელამდე სიმათლად, რომ გულის იქვევდა, მაგრამ მიუღებლად მიმანჩია სხვადასხვა შოუების წრეგადსული, ხშირ შემთხვევაში უტაქტოც, თავისუფლება. საზოგადოებას სათქმელის თქმში შენიღბულად რომ ეხმარები, ეს სხვაა. ახლა ერთ ყურში შედის და მეორედან გამოდის, რადგან ამას საზოგადოებაც მიყვია და მთავრობაც. დედა რომ შეგვიჩინა მთავრობის წევრებს, ხმას არ ამოიღებენ, ხომ ხედავთ. ასეთი სიტყვის თავისუფლება შირმაა უკვე. სათქმელი ისე უნდა შენიღბო, სცენას, შენს პროფესიას და ბოლოს და ბოლოს, შენს შინაგან კულტურას რომ შეეფერება. ის, რაც დღეს ხდება, საქმის წადგობა არაა.

– ყველა ეპოქის ადამიანი, შესაბამისად მსახიობი, ამბობს, რომ მისი ეპოქა იყო საუკეთესო. მეც ვეთანხმები მათ, ვინც ამბობს, თქვენ თაობა ასეთი იყო, თქვენს დროს რომ იყო... ჩემი თაობის დროს მართლა სხვანაირი იყო თეატრი. ყველა თეატრის თავისი სახე ჰქონდა. მარჯანიშვილის, რუსთაველის, მუსკომდის თუ სხვა თეატრებს საყოთარი ხელწერით განასხვავებდი. მაშინ არ იყო ბევრი თეატრი. რომც არ გცოდნოდა, ვისი სპექტაკლი უნდა გეჩაზა, მისი მსვლელობისას მაინც მიხვდებოდი. ახლა ეს ყველაფერი დაიკარგა. წინათ, ერთი თეატრის მსახიობს მეორეში რომ მიიწვევდნენ სათამაშოდ, აღმსცერად უყურებდა მისი თეატრის დასი, არ იყო სასამაშორო ფაქტი. ახლა, ცხოვრების რიტმმა მოიტანა თუ რამ, ვერ გეტყვით, მაგრამ ათიჯერეხენ მსახიობები, აქაც თამაშობენ, იქაც... ასე დაიკარგა ინდივიდულობა, ამა თუ

– დღეს ყველა მეორე ვარსკვლავია, ვარსკვლავთცვენაა საქართველოში. არადა, თქვენი წარმოადგენთ თაობას, ებოჰა რომ შექმნეს ქართულ თეატრალურ და კინოხელოვნებაში, მაგრამ ვარსკვლავებს არავინ გეძახდათ. დღეს ვარსკვლავის განხნის ტრადიციით ეს პრობლემა “გადაწყდა”?

– ჩემთვის დიდი პატივია, მეღა ჩახვას, რამაჰ ჩხვეკადის, გურამ საღარაძის გვერდით რომ არის ჩემი ვარსკვლავი. მეც ვარსკვლავოსანი ვახლავართ. თუმცა, ვეთანხმები რობერტ სტურუას, ამას რომ გლობს. ეს უცხოეთიდან არასწორადაა გადმოტანილი. რუსთაველის თეატრის ხიბლს.

– რაიონებში თეატრები, კულტურის სახლებთან არსებულ დასებში ჯერ ისევე არსებობენ და უამრავი პრობლემის, ფინანსური რესურსის ნაკლებობის მიუხედავად, მაინც არ წვეტენ მუშაობას. გასაგებია, რომ ეს, პირველ რიგში, საქმისადმი, ამ სფეროსადმი უდიდესი პატივისცემისა და სიყვარულის ფასად, თქვენთვის უკეთ იქნება ცნობილი, სახელმწიფოს პოლიტიკა ამ მიმართულებით როგორია?

– ღაჰ, და ეს ძალიან კარგია. მე და თქვენი ერთად ვიყავით დასავლეთ საქართველოს თეატრალური ფესტავლის ეიურის წევრები. ეიურის თავმჯდომარეობა რომ შემოძახავს და საერთოდ, ამ ფესტივალის თაობაზე მითხრეს, გამევირდა, ვიფიქრე, რა იქნება, ქუთაისისა და წესტაფონის თეატრები და ჩვენ! თურმე სად ხარ! 30-მდე დღის ვახხეთ, ხომ? ეს მართლა ზეიმი იყო ჩემთვის. არის რესურსი რაიონებში, საბუნდოოდ, ნიჭიერი ხალხი არის. ამ სიყვარულს ვერ ჩაკლავ. უხელოვასოდ, უსახსროდ, მაგრამ მაინც არ მოეშვება სცენას, იმიტომ, რომ ამის მოთხოვნილება აქვს. რაც შეეხება კინოთეატრებს, როგორც ვიცო, კინოცენტრის დირექტორი, ნანა ჯვანიძე ჩაუვდა სათავეში და დაიწყო მათი აღორძინება. მე მგონია, ეს საქმე უკვე დამძრულია.

– არ შეიძლება, ჯემალ დაღანიძეს სამტრედიის სამტრედიის თეატრალურ დასთან შეეხებენ არ ჰყავთ.

– სამტრედიის თეატრი ჩემი თეატრია, ჩემი დასია. მეც მიწოდდა ამ სცენაზე მეთამაშა, მაგრამ ჩემი მოუცვლელი გამოვერ მოხერხდა. რეჟისორთან და ამ დასის ხელმძღვანელთან, ვეფხია ნადირაძესთან მქონდა საუბარი, და სხვათა შორის, არაერთხელ, რომ სახელმწიფო თეატრის სტატუსზე ვიფიქროთ. მიხარია ამ სახალხო თეატრის არსებობა. ბოლოს და ბოლოს, ჩვენი ერისის სახელს ატარებს და სათავეშიც კარგი ადამიანი და ხელოვანი უღვას. აუცილებლად მიწა გავიხსნო ქალბატონი ლია კუჭუხიძე. იგი ამ საქმით ცხოვრობდა. მისი სიცოცხლის წლები თეატრით მიიტანა წუთისოფლის ბოლომდე.

– “მოხუცი ჯამბაზი” ჯემალ დაღანიძე რას ურჩევს ახალგაზრდა კოლეგებს?

– თქვენ იცით, რომ ჩემი შვილიშვილიც, სანდრო მიკუჩაძე-ღაღანიძე, მეოთხე წელია, რუსთაველის თეატრშია. ყველა ახალგაზრდას ვუტყვი იმას, რასაც მას ვუბნები. ამ თემზე საუბრისას სერგო ზაქარაიძის სიტყვებს ვისხენებ, რომ ვკითხვნივინდობდი, დასაპატივებლად მივედ მასთან და მითხრა: “ჯემალ, შენ ახალი ცხოვრება გვეწყება ახლა და უკვე ორი ოჯახის პატრონი იქნები. იცოდეთ, ამ ორმა ოჯახმა ერთმანეთს ხელი არ უნდა შეუშალოს”.-ო. ერთხელ ჩამოვივლის ის თეორი რაში, შემთხვევა რომ ჰქვია და მომინტი ხელიდან არ უნდა გაუშვას, უნდა შეახტე. ჩემისთანა არტისტი მილოინია ქვეყანაზე, მაგრამ რაც თეატრმა მოცა... ნდობას რომ დაიმსახურებს, ის მერე ხელიდან არ უნდა გამოაცალოს და გამოეცვალოს. მაყურებლის ნდობის და მსახურება პატარა საქმე არაა. მსახიობი, ბევრია, კარგი მსახიობი კარგია, ბევრი იყოს, მაგრამ ვერ იქნება. იცით, რატომ მივიღე, რაც მივიღე? არასდროს მიღალატნია თეატრისთვის. ის, როტაც ახლა ჯემალ დაღანიძე ვარ, ამის დატყუნი და ჯილდოა.

7000 განცხადების

ეს იცოდით? _ საინტერესო და სახალისო ამბები

როცა ლუი პასტერი და მისი შეგირდები იგონებდნენ ცოფის საწინააღმდეგო ვაქცინას, მათ შორის ასეთი შეთანხმება იყო: თუ რომელიმე მათგანი დაინფიცირდებოდა, ის უნდა მოეკლათ რევოლვერის თავში სროლით, თუნდაც ეს თავად ლუი პასტერი ყოფილიყო.

2006 წელს ფირმა, "კოკა-კოლას" ერთ-ერთმა თანამშრომელმა მოიპოვა სასმელის რეცეპტი და ცდილობდა ის "პეპსისთვის" მიეყიდა. იქ არა მარტო უარი უთხრეს რეცეპტის შესყიდვას, არამედ

გამოძიების ფედერალურ ბიუროს დასურვეს და შეატყობინეს დანაშაულის შესახებ. გააფრთხილეს აგრეთვე "კოკა-კოლას" ხელმძღვანელებს.

კომპანია Nescafe-ში სანამ ყავის შეფუთვას თავს დაახუფავენ, მას უმატებენ ცოტაოდენ ყავის არომატინატორს, სწორედ ამით აიხსნება ის სურნელი, რომელიც ახალი ყავის ქილის გახსნის დროს გვეცემა ხოლმე.

- გაგაფორმით ქართველებთან ხელშეკრულება? - გაგაფორმით, თუ სამტრედიამი ერთ მალაზიას ჩაგვადგეგინებენ!

22 სექტემბერს, 13 საათზე ტელეკომპანია იმონის გადაცემაში "ჩვენი შუადღე" მიწვეულია სამხედრო ფორუმი "დადი". მის ბედშემატეხებს შეუძლიათ იხილონ ეს გადაცემა.

უაღრესად!

გაგაფორმით გაგაფორმით!

ახლო მეგობარს, ბატონ გიგანტი ბიბლიეშიელს ვულოცავთ დაბადების დღეს, 80 წლის შესრულებას, ვუსურვებთ ჯანმრთელობას და ბედნიერ ცხოვრებას.

რეზან კანდელაკი, ალიო განაგა

გაგაფორმით!

დაბადების დღეს ვლოცავთ, ჩვენო მეგობარო, იმ ლექსებით სათნოს, სიყვარულით, დარდითა და სიხარულით სავსეს, თვითონ რომ ჰქმნი. იცოცხლე და იხარე; შენი ხიბლი არ მოკლებოდეს შენს სამტრედიას, შენი იმედი - შენს ოჯახს, მეგობრებს. დიდ ბედს სალოცავად გვაქვს პატარა ანდრია, მისი დიმილი გილამაზებს ცხოვრებას. დღერთმა გაგიძლიეროს შენი მონაგარი. სიკეთეს ეზვიმოს შენს სახლში. შემოქმედებითი წვა არასდროს გაგნელებოდეს. ჯანმრთელობა და ხალისი არ მოგაკლოს უფალმა.

მეგობრები

გაგაფორმით!

გილოცავთ დაბადების დღეს. შემოქმედებითი წინსვლა და ოჯახური ბედნიერება თქვენი ცხოვრების მუდმივი თანამგზავრი ყოფილიყოს!

"სამტრედიის მაგნე"

გაგაფორმით!

ჩვენო მშვენიერო, ერთგულო, კეთილო და გულსხმიერო მეგობარო. გილოცავთ დაბადების დღეს, გისურვებთ ჯანმრთელობას და ბედნიერებას პირად ცხოვრებაში. მალე სრულიად გახარებული გვენახე.

მეგობრები

გაგაფორმით!

გილოცავთ გაბედნიერებას. ულვეი სიხარული დაბედებოდეს თქვენს ახლადშექმნილ ოჯახებს. დღესაც მიიხარო, ნუ გეფიქრება, დღესაც მარჯე იმედის სხივი...

გაუზუნარი სიყვარულით, შვილთა სიმრავლით, დოვლათით სავსე კერია დაგებელით.

მეგობრებს ქონის ახალგაზრდები

რედაქციის მისამართი: სამტრედიის რაიონული ქ. №6 ტელ: 790 391839

დირექტორი ბექან გოგია

მთავარი რედაქტორი ქეთევან ჭაჭავაძე
გამომშვეები რედაქტორი თამაზ ბაბუნაშვილი
პასუხისმგებელი მდივანი ლევან ბაბუნაშვილი
კომპიუტერული უზრუნველყოფა მამა პაპაძე